

8. Међународни фестивал прозе

The 8th International
festival of prose writing

23 - 25. април 2014.

April 23 - 25th, 2014

ОСМИ МЕЂУНАРОДНИ ФЕСТИВАЛ ПРОЗЕ ПРОСЕФЕСТ 2014

Нови Сад, 23-25. април 2014.

ПРОГРАМ

Среда, 23. април

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР НОВОГ САДА

Католичка порта 5, сала „Трибина младих“

**18 сати – Свечано отварање фестивала
и додела награде „Милован Видаковић“**

Поздравна реч: др Андреј Фајгељ, директор и гл. и одг. уредник КЦНС

Фестивал отвара: Јовица Аћин, књижевник

Музичке минијатуре: Роберт Лакатош, виолина

Коктел

**19 сати – Сусрет са добитником награде
„Милован Видаковић“**

МИЛИСАВ САВИЋ

О аутору говори *Ненад Шапоња*

Четвртак, 24. април

12 сати – Мирослав Демак – Гимназија „Јован Јовановић Змај“

12.30 сати – Никола Маловић – Гимназија „Исидора Секулић“

13 сати – Слободан Владушић – Гимназија „Лаза Костић“

13.30 сати – Инез Баранеј – Гимназија „Исидора Секулић“

THE 8th INTERNATIONAL FESTIVAL OF PROSE WRITING PROSEFEST

Novi Sad, 23rd – 25th April 2014

PROGRAMME

Wednesday, 23rd April

CULTURAL CENTRE OF NOVI SAD
Katolička porta 5, “Tribina mladih” Club

**6^{pm} – Official Opening of the Festival
and presentation of the “Milovan Vidaković” Award**

*Welcome address: PhD Andrej Fajgelj,
CCNS General Manager and Chief and Responsible Editor*

Festival opening by Jovica Aćin, writer

Musical miniatures Robert Lakatoš, violin

Cocktail

7^{pm} – Meet the winner of the “Milovan Vidaković” Award

MILISAV SAVIĆ

Speaking about the author: *Nenad Šaponja*

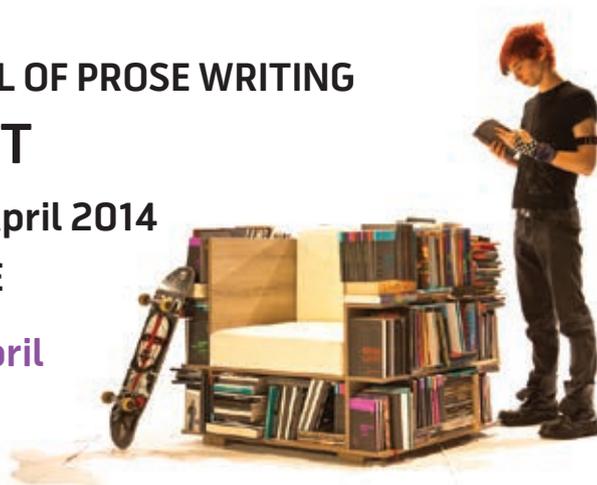
Thursday, 24th April

12^{pm} – Miroslav Demak – High School “Jovan Jovanović Zmaj”

12.30^{pm} – Nikola Malović – High School “Isidora Sekulić”

12.30^{pm} – Slobodan Vladošić – High School “Laza Kostić”

1.30^{pm} – Inez Baranej – High School “Isidora Sekulić”

Четвртак, 24. април

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР НОВОГ САДА

Католичка порта 5, клуб „Трибина младих“

17 сати – **МИРОСЛАВ ДЕМАК**

О аутору говори *Зденка Валент Белић*

18 сати – **СУСАН РИНГЕЛ**

О аутору говори *Славица Агатоновић*

19.30 сати – **СЛОБОДАН ВЛАДУШИЋ**

О аутору говори *Милош Јоцић*

20.30 сати – **ПЕТАР МИЛОШЕВИЋ**

О аутору говори *Владимир Гвозден*

Петак, 25. април

12 сати – **Петар Милошевић** – Гимназија „Јован Јовановић Змај“

12.30 сати – **Милисав Савић** – Гимназија „Лаза Костић“

12.30 сати – **Сусан Рингел** – Гимназија „Исидора Секулић“

13.30 сати – **Горан Гоцић** – Гимназија „Јован Јовановић Змај“

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР НОВОГ САДА

Католичка порта 5, клуб „Трибина младих“

17 сати – **ИНЕЗ БАРАНЕЈ**

О аутору говори *Наташа Кампмарк*

18 сати – **НИКОЛА МАЛОВИЋ**

О аутору говори *Александар Јерков*

19.30 сати – **ГОРАН ГОЦИЋ**

О аутору говори *Милета Аћимовић Ивков*

Thursday, 24th April

CULTURAL CENTRE OF NOVI SAD
Katolička porta 5, "Tribina mladih" Club

5^{pm} – **MIROSLAV DEMAK**

Speaking about the author: *Zdenka Valent Belić*

6^{pm} – **SUSANNE RINGELL**

Speaking about the authoress: *Slavica Agatonović*

7:30^{pm} – **SLOBODAN VLADUŠIĆ**

Speaking about the author: *Miloš Jocić*

8:30^{pm} – **PETAR MILOŠEVIĆ**

Speaking about the author: *Vladimir Gvozden*

Friday, 25th April

12^{pm} – **Petar Milošević** – High School "Jovan Jovanović Zmaj"

12.30^{pm} – **Milislav Savić** – High School "Laza Kostić"

1.30^{pm} – **Susanne Ringell** – High School "Isidora Sekulić"

1.30^{pm} – **Goran Gocić** – High School "Jovan Jovanović Zmaj"

CULTURAL CENTRE OF NOVI SAD
Katolička porta 5, "Tribina mladih" Club

5^{pm} – **INEZ BARANAY**

Speaking about the authoress: *Nataša Kampmark*

6^{pm} – **NIKOLA MALOVIĆ**

Speaking about the author: *Aleksandar Jerkov*

7.30^{pm} – **GORAN GOCIĆ**

Speaking about the author: *Mileta Ćimović Ivkov*

**Inez
Baranay**

**Инез
Баранеј**

Инез Баранеј (Inez Baranay) је рођена у Италији, у мађарској породици, а одрасла је у Сиднеју, у Аустралији. Написала је једанаест књига, које је књижевна критика високо оценила.

Издавачка кућа Transit Lounge је 2012. године објавила ново, проширено, издање романа **На ивици Балија** (*The Edge of Bali*), првобитно објављеног 1992. године; док је године 2011. објавила роман о вампирима под насловом **Незасити** (*Always Hungry*) и новелу **Надреалистички јастук** (*Surrealistic Pillow*), која говори о шездесетим годинама двадесетог века.

Роман **С тигром** (*With The Tiger*) је савремена прерада класика Сомерсета Мома **Оштрица бријача** и први пут је објављен 2008. године у Индији, где је ауторка често боравила у протеклих тридесет година, укључујући и време које је провела као резиденцијални писац на Универзитету у Мадрасу, као стипендиста програма Asialink, или као излагач на бројним конференцијама и полазник курса из ијенгар јоге. Њен претходни роман, **Снови о индијском јорговану** (*Neem Dreams*), чија се радња дешава у јужној Индији, такође је први пут објављен у тој земљи, баш као и збирка некњижевних текстова **Сунце у квадрату с месецом: записи о јоги и списатељству** (*Sun square moon: writings on yoga and writing*). У њене некњижевне текстове спада и **Бандитска киша: година дана у Папуи Новој Гвинеји** (*Rascal Rain: a Year in Papua New Guinea*), као и књига у припреми **Локално време: мемоари о градовима, пријатељствима и списатељском животу** (*Local Time: a memoir of cities, friendships and the writing life*).

Инез Баранеј је недавно покренула пројекат Local Time Publishing, чији је циљ поново објављивање старијих књига, као и нових наслова у квалитетно дизајнираној едицији која би се штампала на захтев и према потражњи. Такође је у разноврсним публикацијама објављивала есеје, приче, приказе и путописне текстове, од којих су неки доступни и у електронском облику. Докторат из креативног писања стекла је 2003. године. Широм Аустралије, Индије и Европе држала је предавања о умећу писања и предавала креативно писање на универзитетима и у школама, читала је своја дела и говорила на јавним скуповима, била је гост на конференцијама, семинарима и фестивалима, као и резидент у разним списатељским центрима. Године 2007. учествовала је у филмској лабораторији Бингер и написала сценарио за филмску адаптацију романа **Снови о индијском јорговану**, а од тада је написала још неколико сценарија. Након што је шест месеци провела у Риму, наставила је да се креће на релацији Европа-САД-Индија, а потом живела годину дана у Мелбурну. Новембра 2011. позвана је да поводом објављивања турског превода романа **С тигром** гостује на сајму књига у Истанбулу. Након првобитне десетомесечне посете, почетком 2013. године се вратила и до даљњег настанила у Истанбулу.

Више о њој и њеним књигама може се наћи на веб страници www.inezbaranay.com

Born in Italy of Hungarian parents, Inez grew up in Sydney, Australia. She is the author of eleven critically acclaimed books.

In 2012 Transit Lounge republished her 1992 novel *The Edge of Bali* with additional writings on Bali; in 2011 her vampire novel *Always Hungry* and her novella of the 1960s *Surrealistic Pillow* were published.

Her novel *With The Tiger* is a contemporary retelling of the Somerset Maugham classic *The Razor's Edge* and was first published in 2008 in India, where Inez has been many times over the last thirty years, including periods as a writer-in-residence at Madras University, as an Asialink Fellowship holder, as a speaker at many conferences and as a student of Iyengar Yoga. Her previous novel *Neem Dreams*, set in southern India, was also first published there and so was the non-fiction *sun square moon: writings on yoga and writing*. Non-fiction includes *Rascal Rain: a Year in Papua New Guinea* and the forthcoming *Local Time: a memoir of cities, friendships and the writing life*.

Inez recently created Local Time Publishing to re-issue back list and new titles in a series of well-designed new print-on-demand editions. Inez has also published essays, stories, reviews and travel pieces in a range of publications; some can be read online. She was awarded a PhD in Creative Writing in 2003. In Australia, India and Europe, Inez has lectured on writing issues and taught creative writing in universities, schools and community groups, given many readings, been a guest at conferences, seminars and festivals, and been a resident at various international writers' centres. In 2007 she attended Binger Film Lab in Amsterdam to write an film adaptation of *Neem Dreams* and has written more screenplays since. After six months in Rome, she kept moving between Europe, USA and India, then lived in Melbourne for a year. In November 2011 she was invited to Istanbul Book Fair where the Turkish translation of *With The Tiger* was released. After an initial stay of 10 months, she returned at the beginning of 2013 to live in Istanbul indefinitely.

More biography, writings and details of her books at www.inezbaranay.com

О роману **Двоструки живот**

Отмено, провокативно и прекрасно различито.

Melbourne Herald

Радња духовитог, сатиричног првог романа Инез Баранеј дешава се у Сиднеју крајем седамдесетих година двадесетог века и упознаје нас са животом отмене колгерле... С пуно духа и смеха, *Двоструки живот* подробније претреса моралне вредности како најстаријег заната на свету тако и нешто конвенционалнијих путева зарађивања за живот... Језик је бритак и искричав...

The Canberra Times

Дух, стил, бол, окрутност – аустралијска Џин Рис.

Frank Moorhouse

Баш као и добар секс, роман *Двоструки живот* бива све бољи и бољи...

The Sydney Morning Herald

О роману **Најтужније задовољство**

[Збирка] је као порција напуљског сладоледа, има три укуса и ... [сваки] читалац ће пронаћи свој омиљени укус. Први део се састоји од путописа, „најтужнијег задовољства“ из наслова, и Баранејева о путовању пише зналачки, с пуно духа и оком за детаље. Стил је импресионистички, фотографски, скоро прелази у ток свести на поједним местима, са испреплетеним сећањима, запажањима и нешто оштре друштвене сатире... Други део књиге чине „приче“... Баранејева пише с интелигентном проницљивошћу о интеракцији, о сопству и сексу... Трећи део је „Новела у три дела“...

Најтужније задовољство [је] примамљиво штиво, зрачи доживљајем Истока, опточено горчином непопустљиве контемплације живота.

Australian Bookseller and Publisher

О роману **Пагани**

Приповедачки подвиг. (*Editions Review*)

Роман *Пагани* је мајсторски написан. (*The Advertiser*)

Роман *Пагани* делује истовремено на неколико нивоа. Као хроника једног друштва у преломном периоду, садржи дирљиву евокацију младалачке љубави и настоји да открије околности скандала у чијем центру се налазио диригент Гусенс и нагађања о оргијама и порнографским фотографијама.

Роман се такође бави поклоницама традиције „вика“ – вештичарења – као и успонима и падовима од којих се састоји људски живот.

The Sunday Herald

О роману **На ивици Балија**

Роман *На ивици Балија* списатељице Инез Баранеј састоји се од три повезане кратке приче о троје туриста који се не познају – Нелсону, Марли и Тајлеру ... Све троје трагају за нечим, нису сигурни треба ли да остану на Балију нити куда би даље пошли; они су три примерка из мноштва изгубљених душа које су се попут леминга сјатиле у трећи свет у потрази за смислом живота, религијом, духовношћу, лепотом – за оним стварима које смо изгубили у вртлогу богатства и технологије савременог света... Ова књига обилује савременим

About the novel ***Between Careers***
Stylishly provocative and wonderfully different.

Melbourne Herald

Set in Sydney in the late seventies, Inez Baranay's witty, satirical first novel takes us into the life of a classy call girl... Wittily, humorously, *Between Careers* takes a close look at the moral values of both the ancient profession and of more conventional ways of living... The prose is spare and sparkling...

The Canberra Times

Wit, style, pain, cruelty – Australia's Jean Rhys.

Frank Moorhouse

Like good sex *Between Careers* gets better and better...

The Sydney Morning Herald

About the novel ***The Saddest Pleasure***

[It] is like a tub of Neapolitan ice cream, three flavours and ... [each] reader will find their favourite flavour. The first part is travel writing, the "saddest pleasure" of the title, and Baranay writes about it with intelligence, wit and an eye for rich detail. This style is impressionistic, snapshot, almost pushing into stream of consciousness at times, with intermingled memories, observations and some sharp social satire.... The second part of the book is "stories" ... Baranay writes with intelligent insight about interaction, about self and sex ... The Third part is 'A Novella in Three Parts'. ...

The Saddest Pleasure [is] an alluring read, fragrant with Eastern experience, bitter edged with a relentless contemplated life.

Australian Bookseller And Publisher

About the novel ***Pagan***

A narrative tour de force. (*Editions Review*)

Pagan is brilliantly written. (*The Advertiser*)

Pagan works on several levels simultaneously. It chronicles a society in transition, contains a moving evocation of young love, and tries to unravel the circumstances of the Goossens scandal of reputed orgies and pornographic photographs.

The novel also deals with the feminist tradition of Wicca – witchcraft – and the highs and lows that individual lives can encompass.

The Sunday Herald

About the novel ***The Edge of Bali***

Inez Baranay's *The Edge of Bali* is made up of three related short stories about three unrelated tourists – Nelson, Marla and Tyler... All three are searching, all unsure of whether they should really be in Bali or where they'll go next: three examples of the mass of lemming-like lost souls who flock to the third world to look for meaning, religion, spirit, beauty – all the things

дилемама, које јасно и упечатљиво изражавају њени ликови... Књига заправо говори о феномену туризма... Питања која покреће ова књига су фасцинантна и често је на њих немогуће одговорити.

Australian Book Review

О роману **Шила Пауер**

Невиђено добро штиво које се опире жанровској класификацији... *Шила Пауер* је права бомба, сатирични трилер с гомилом жестоког секса између тренутака трансценденталне духовности и одлазака у куповину.

Sydney Star Observer

Мешавина бритке комедије и ексцентричног друштвеног коментара... *Шила Пауер* је култни роман Инез Баранеј.

The Age

Шила Пауер... је како наставак тако и раскид с претходним текстовима Инез Баранеј... Њу је одувек било тешко категоризовати. Кад се дефинише, увек јој се каче етикете које јој подједнако иду у прилог и наносе штету... Шила је лик који бисмо сви желели да постанемо у сновима. Немилосрдна и незауствљива, нека врста жене из маште.

Courier-Mail

О роману **Снови о индијском јорговану**

Без обзира на то што наслов одише нео-хипи угођајем, *Снови о индијском јорговану* није обични роман о кулинарској култури, о белцима које у Индији спонадне пролив и који се сити изгрле с губавцима пре но што се врате у Манчестер или Мелбурн да одробијају оно што им је остало од живота, под хипотеком, менаџеришући. Испредена око четири лика и дрвета индијског јоргована, ово је прича о глобализацији, грабежљивости великих корпорација, уништењу природне средине и лоповлуку у политици.

Tara Sahgal, India Today

О роману **С тигром**

С тигром убедљиво разара уверење да у класике не треба дирати. Нема разлога да се сумња у њену вештину прозног писца и приповедача... Као што би рекао Елиот: „Драга, не бих то пропустио ни за сав жад Кине.“

DNA (Мумбај)

Ово занимљиво прозно дело, које ћете прочитати са задовољством и које ће вам много тога открити, бави се процесом писања исто колико и његовим резултатом, то јест, самом причом...

Irina Dunn (Quadrant, Аустралија)

О роману **Незасити**

У читалачкој култури у којој су приче о вампирима претворне у робу за продају неселективној тинејџерској читалачкој публици која их гута, коначно се појавила и верзија овог жанра примерена укусу зрелих интелегентних читалаца који више воле вампире који су исто тако зрели, интелегентни и обдарени истанчаним смислом за раскош живота.

Alison Bartlett

that amid our wealth and technology of the modern world, we have lost. ...This is a book of full of contemporary dilemmas, clearly and keenly expressed by Baranay's characters. ... The book is really about the phenomenon of tourism. ... The questions raised by the book are fascinating and oftenunanswerable.

Australian Book Review

About the novel ***Sheila Power***

A rattling good read that defies pigeon holing into any one genre ... *Sheila Power* is a block-buster of a novel, a satirical thriller filled with lashings of racy sex between moments of transcendental spirituality and shopping.

Sydney Star Observer

[A] mix of poignant comedy and eccentric social commentary... Inez Baranay's cult novel *Sheila Power*.

The Age

Sheila Power... is both a continuation of and a break with Baranay's writings. ... She's always been difficult to categorise. When she is defined, it's with labels that can work both for and against her ... Sheila is a character we'd all like to be in our dreams. Ruthless and unstoppable, a kind of fantasy woman.

Courier-Mail

About the novel ***Neem Dreams***

Despite the neo-hippy vibe of its title *Neem Dreams* is not your average culture cuisine, the how I got the shits in Shilpi kind of novel about white people who find themselves leper-hugging in India before they return to their monotonous life-sentences in Manchester or Melbourne, immersed in mortgage and middle-managerhood. Woven around four characters and a neem tree, this is a novel about globalisation, corporate rapacity, environmental annihilation and political villainy.

Tara Sahgal, India Today

About the novel ***With The Tiger***

With The Tiger goes some way in destroying the notion that classics are best left untouched. There is no questioning her ability as a writer of prose and a storyteller. ...[A]s Elliott would have put it: "My dear, I wouldn't miss it for all the jade in China."

DNA (Mumbai)

This interesting, satisfying and revealing work of fiction is as much about the process of writing as the product of writing, or the story itself ...

Irina Dunn, Quadrant (Australia)

About the novel ***Always Hungry***

In a reading culture where vampire stories have been commodified for an indiscriminate but devouring audience of teens, here finally is a remodeling of the genre for mature intelligent readers who prefer their vamps similarly mature, intelligent and endowed with the finer luxuries of life.

Alison Bartlett

A portrait of Miroslav Demák, a man with grey hair and a goatee, wearing black-rimmed glasses and a white shirt. He is positioned behind a large stack of books. The books are of various colors, including brown, purple, and red. The background is plain white.

**Miroslav
Demák**

**Мирослав
Демак**

Мирослав Демак, песник, прозни и драмски писац, преводилац, рођен је 2. новембра 1948. године у Старој Пазови, где је завршио основну школу и гимназију. Дипломирао је публицистику на Филозофском факултету у Братислави. Радио је као новинар у Новом Саду, био је уредник књижевног часописа *Нови живот* (*Nový život*), главни и одговорни уредник листа за децу на словачком језику *Даница* (*Zorņička*), директор издавачке делатности на словачком језику *Obzor – Tvorba* у Новом Саду и власник издавачке куће ESA у Братислави (Словачка). Објавио је:

Збирке поезије: *Из отвореног длана* (*Z otvorenej dlane*), Нови Сад, 1974; *Зодијак* (*Zverokruh*), Стара Пазова, 1977, 2009; *Рестаурација Елсинора* (*Prestavba Elsinoru*), Бачки Петровац, 2008.

Збирке приповедака: *Шведске кућице* (*Švédske domky*), Нови Сад, 1980; *Краљ ће бити онај који се врати* (*Kráľom bude ten, ktorý sa vráti*), Бачки Петровац, 2001; *Једна смрт у Београду* (избор приповедака на српском), Градска библиотека, Нови Сад 2013.

Поезија за децу: *Хор творова* (*Tchorí chór*), Нови Сад, 1985.

Проза за децу: *О три уметника* (*O troch umelcoch*), Нови Сад, 1977; *Троглави змај Стефан* (*Trojhlavý drak Štefan*), Нови Сад, 1979. и *Виолина* (*Husle*), Братислава, 1994, 2008. *Приче о три уметника* (*Rozprávky o troch umelcoch*, два издања, Стара Пазова и Братислава, оба 2013)

Драмски текст за децу: *Циркус* (1979); *Саслушање* (*Výsluch*); *Три уметника и змај Самуило* (*Traja umelci a drak Samuel*), Братислава, 1986.

Књиге преведене на друге језике: *Троглави змај Стефан* (комплетне књиге *Приче о три уметника и Троглави змај Стефан*), Нови Сад, 1985, *Троглавиот змај Стефан*, Скопје, 1990, *Die Geige* (*Husle*), Вупертал, 2008, *Виолина* (*Husle*), Нови Сад/Стара Пазова, 2010.

Песме и приповетке су му преведене на: словачки, српски, руски, словеначки, македонски, мађарски, румунски, русински, чешки, немачки, енглески, француски, албански и корејски језик. Заступљен је у преко 35 антологија поезије и кратке прозе.

Превео је десет књига на словачки језик, углавном са српског, и две књиге (са словачког и немачког) на српски.

Добитник је награда: Академије „Иво Андрић“ (за књигу *Једна смрт у Београду*); „Печат ва-роши сремскокарловачке“ (за поезију); „Невен“ (за дечју књигу *Приче о три уметника*, награда часописа *Нови живот* за приче (више пута); две награде за најбољи драмски текст; више награда на конкурсима за дечју књижевност и „Златне значке“ културе КПЗ Србије.

Саставио је и на српски превео антологију словачке дечје поезије 19. и 20. века *Ја посадих телефон* (*Zasadil som telefon*), Нови Сад, 1994. Саставио је антологије словачке поезије: *Дан траве* (*Deň trávy*), Нови Сад, 1989 и *Историја траве* (*Dejiny trávy*) Нови Сад, 1990 и антологије дечје поезије *Лако је летети кад имаш крила* (*Ľahko lietat', keď máš krídla*), Нови Сад, 1985, *Купићу бомбону као капија* (*Kúpim bonbón ako vráta*), Нови Сад, 1995 и *Да ли је то?* (*Je to?*), Братислава 1997.

Са српског, словеначког, македонског, русинског и немачког превео више од десет књига.

Miroslav Demák, a poet, prose writer, playwright and a translator, was born on 2nd November 1948 in Stara Pazova, where he completed his elementary and high school education. He graduated in Journalism from the Faculty of Philosophy in Bratislava. He has worked as a journalist in Novi Sad, been an editor of the literary magazine *New Life* (*Nový život*), responsible editor-in-chief of the children's magazine in the Slovak language *Morning Star* (*Zornjička*), director of publishing in Slovakian *Horizon-Tvorba* in Novi Sad and the owner of the publishing house ESA in Bratislava (Slovakia). He has published:

Poetry collections: ***From the Open Hand*** (*Z otvorenej dlane*), Novi Sad, 1974; ***Zodiac*** (*Zverokruh*), Stara Pazova, 1977, 2009; ***Restoration of Elsinore*** (*Prestavba Elsinoru*), Bački Petrovac, 2008.

Story collections: ***Swedish Houses*** (*Švédske domky*), Novi Sad, 1980; ***The King Will Be the One Who Returns*** (*Kráľom bude ten, ktorýsa vráti*), Bački Petrovac, 2001; ***A Death in Belgrade*** (selection of stories in Serbian), City Library, Novi Sad 2013.

Children's poetry: ***The Skunk Choir*** (*Tchorí chór*), Novi Sad, 1985.

Children's prose: ***About Three Artists*** (*O troch umelcoch*), Novi Sad, 1977; ***Three-headed Dragon Stefan*** (*Trojhlavýdrak Štefan*), Novi Sad, 1979 and ***The Violin*** (*Husle*), Bratislava, 1994, 2008, ***The Stories about Three Artists*** (*Rozprávky o troch umelcoch*, two editions, Stara Pazova and Bratislava, both in 2013)

Dramatic texts for children: ***Circus*** (1979); ***A Hearing*** (*Výsluch*); ***Three Artists and Dragon Samuilo*** (*Traja umelci a drak Samuel*), Bratislava, 1986.

Books translated in other languages: ***Three-headed Dragon Stefan*** (the entire books *The Stories about Three Artists* and *Three-headed Dragon Stefan*), Novi Sad, 1985, ***Three-headed Dragon Stefan*** (*Троглавиот змај Стефан*), Skopje, 1990, ***The Violin*** (*Die Geige*), Wuppertal, 2008, ***The Violin*** (*Violina*), Novi Sad/Stara Pazova, 2010.

His poems and stories have been translated into Slovak, Serbian, Russian, Slovenian, Macedonian, Hungarian, Romanian, Ruthenian, Czech, German, English, French, Albanian and Korean. He is included in more than 35 anthologies of poetry and short fiction.

He has translated ten books in the Slovak language, mostly from Serbian, and two books (from Slovak and German) in Serbian.

Awards and recognitions: of "Ivo Andrić" Academy (for the book *A Death in Belgrade*); *The Seal of the Town of Sremski Karlovci* (for poetry); *Neven* (for the children's book *The Stories about Three Artists*), of the magazine *New Life* for stories (several times); two awards for *best play*; several awards in *children's literature competitions*, the *Golden Badges of culture of KPZ Serbia*.

Demák has compiled and translated into Serbian the anthology of the 19th and 20th century Slovak children's poetry entitled *I Have Planted a Phone* (*Zasadil som telefon*), Novi Sad, 1994. He has compiled an anthology of Slovak poetry: *The Day of the Grass* (*Day trávy*), Novi Sad 1989, and *The History of the Grass* (*Dejiny trávy*), Novi Sad, 1990; the anthologies of children's poetry *It's Easy to Fly When You Have Wings* (*Lahko lietat', keď máš krídla*), Novi Sad, 1985, *I'll Buy a Candy as a Door* (*Kúpim bonbón ako vráta*), Novi Sad, 1995, and *Is that? (Je to?)*, Bratislava, 1997.

He has translated more than a dozen of books from Serbian, Slovenian, Macedonian, Ruthenian and German.

О књизи: *Једна смрт у Београду*

Парадокси историје су велика тема Демаковог стваралаштва, али он у својим делима овим парадоксима не приступа да би их објаснио рационално, по принципу вероватноће, придржавајући се елементарних казуланих веза из перспективе савремених научних сазнања, већ овим темама приступа с типичне позиције постмодернистичког писца: уноси у историјске догађаје још више парадокса, збрке, неистине, радикалне фикције, несмисла, мистификације, бесмислица...

...Демака првенствено фасцинира чудна, непрестана игра судбине и место човековог удела у тој игри – он упозорава на постојање одређеног савреног плана у историји, који се неминовно конфронтује са човековим несавршенством, које судбина искориштава за апострофирање и поентирање парадокса, ка ком приводи човека.

Михал Бабјак

Приповетке са историјском тематиком су најбоља прозна остварења овог писца. Никад спутан историјским чињеницама, већ користећи ово поље као простор за игру, за осветљавање универзалних вредности, Демак се у више прича бавио парадоксима историје...

Читање приповетке *Једна смрт у Београду* вас не може оставити равнодушним. Читаоцу се у њој деси оно што је најмање очекивао. Не оставља вас равнодушним зато што се добрим делом у њој не надано идентификујете са супротним од себе, са другом културом, другим контекстом, другачијом традицијом, парадоксално се поистоветите са властитом супростношћу...

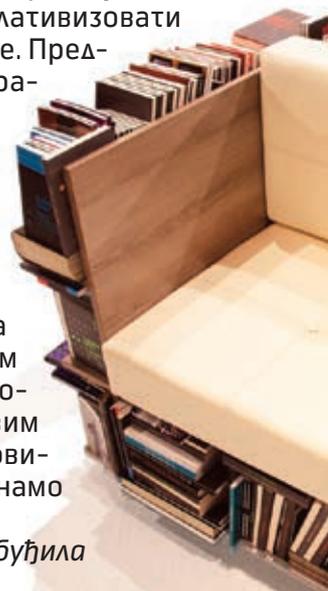
Зашто читати Демака? Зато што је духовит, зато што је ироничан, зато што има префињени интелектуални хумор, зато што је разигран и његово је дело ослобођено сувишних речи, зато што је оригиналан, посебан, мањински, јер га ми својатамо, словачки, јер га и они својатају и српски, јер га радо, како видимо и на основу ове награде и они пригле као свог писца, зато што је светски, јер је космополита, неоптерећен стегама и границама ни у ком смислу, ни духовним, ни мисаоним, ни верским, ни географским. За крај, дозволићете ми да будем лична, зато што га сматрам типичним представником војвођанских Словака, заједнице, чија је величина, снага и врлина управо у толеранцији и плуралитету, као једином могућем и одрживом модусу социјалне егзистенције, која релативизује све што се релативизовати може и критички интелектуално преиспитује, све што такво преиспитивање заслужује. Представника заједнице, у чијој је бити упорно, тихо, тврдоглаво, прагматично на крају крајева, противљење свакој наметнутој догми, а којој и ја с поносом припадам.

Зденка Валент Белић

Ова је књига као похабана торба смиреног путника пуна добрих прича које се догађају некада давно, давно пре нас, у наше време и у времену негде после нас. Стално нас опомиње да путујемо у непознато током целог свог живота. И када стојимо – ми путујемо...

Књига садржи избор прича из досадашњег приповедачког опуса Мирослава Демака које се веома добро читају и на словачком и на српском језику а, вероватно, и на сваком другом језику, пошто говоре и покушавају да реше универзална питања нашег бивствавања. За разлику од *новопридошлих* и *новорођених* писаца Мирослав Демак је на овим просторима присутан већ такорећи пола века на крају пређашњег и на почетку најновијег миленија. Ваљало би га читати, да се не би већ сутра мало постидели, како мало знамо о њему у Београду, и у ближој његовој околини...

Мартин Пребуђила

About the book *A Death in Belgrade*

The paradoxes of history are a great topic of Demák's creative opus, but in his works he approaches these paradoxes not to explain them rationally, using the principle of probability, adhering to elementary causal relationships from a perspective of contemporary scientific discoveries, but approaches these topics from a typical position of a post-modernist author: seasoning the events with even more paradox, confusion, falsity, radical fiction, nonsense, mystification...

...Demák is primarily fascinated by the strange, continuous play of destiny instead of the human part in it – he warns of the existence of a certain perfect plan in history, which is unavoidably confronted with the human imperfection, used by the destiny to emphasise and pinpoint the paradoxes it brings man to.

Mihal Babjak

This author's best achievements are in the stories with historic themes. Never restricted by historic facts, but using this field as a playground for illuminating universal values, Demák has revisited the paradoxes of history in several stories...

Reading the story *A Death in Belgrade* cannot leave you indifferent. In it, the reader experiences the thing he least expects. It doesn't leave you indifferent because, for the most part, you find yourself identifying with the person who is completely opposite from you, with a different culture, the other context, other tradition, paradoxically, you identify with your own opposite...

Why read Demák? Because he is humorous, because he is ironic, because of his subtle intellectual humour, because he is playful and his works are free of excess words; because he is original, special, minority; because we regard him as ours, Slovakian, because they also regard him as theirs and Serbian, because they, as we can see from this award, also embrace him as their writer; because he is international; because he is a cosmopolitan, unburdened by limits and boundaries in any sense, neither the spiritual nor cognitive, religious or geographical. To conclude – allow me to be personal – because I consider him a typical representative of Vojvodinian Slovaks, the community whose greatness and power and virtue lies in the very tolerance and plurality as the only possible and sustainable modus of social existence, which relativises everything that can be relativised and critically intellectually re-examines everything that deserves such re-examination. A representative of a community in whose core lies an unyielding, quiet, stubborn, ultimately pragmatic defiance to any enforced dogma, and which I also belong to.

Zdenka Valent Belić

This book is like a worn out bag of a once adventurous traveller full of good stories happening once upon a time, long before us, in our time and in some time after us. It constantly warns us that throughout our lives we are venturing into an uncharted territory. And even when we are immobile – we are travelling...

The book contains a selection of stories from the narrative opus of Miroslav Demák, which are equally well-read in Slovakian and Serbian, as in probably any other language as well, since they speak of and try to solve the universal questions of our existence. As opposed to the *newly-arrived and newly-born* writers, Miroslav Demák has been present here for almost half a century, at the turn of the millennia. We should read him, not to be a little embarrassed in the near future by how little we know of him in Belgrade and in his more immediate environment...

Martin Prebuđila

**Slobodan
Vladušić**

**Слободан
Владушић**

(кратка аутобиографија)

Рођен сам 1973. године у Суботици, у земљи која више не постоји. Нисам носталгичан за њом... Студирао сам српску књижевност у Новом Саду, деведесетих година прошлог века, у згради Филозофског факултета која је изграђена у време док је декан био Милорад Павић. Зато та зграда, за сада, још увек изгледа као лавиринт знања, а не као станиште академске бирократије... Деведесете су за мене биле оно што се у књижевности зове *Мансарда*... Лаутановски силазак у приземље, догодио се хиљаду деветсто деведесет девете... То је био крај илузија које сам до тада (можда) још имао... Писао сам књижевне приказе и есеје, између осталог, и за *Политику*, *Вечерње новости* и *НИН*... Био сам уредник критике у часопису *Реч* и уредник локалне телевизије... Тренутно уређујем *Летопис Матице српске*, најстарији живи књижевни часопис у Европи... Члан сам књижевне групе П-70, заједно са Владимиром Кецмановићем, Николом Маловићем, Дејаном Стојиљковићем и Марком Крстићем... Попут јунака (Кишовог) *Пешчаника* (и *Талмуда*) сматрам да је боље бити на страни прогоњених, него прогонаца... То значи, између осталог, да нисам обожавалац мултимилionерских рок пензионера који свој живот продужују туђом крвљу... Не одобравам трговину људским органима и немам намеру да то заборавим. Као ни било шта друго. (Сајт: slobodanvladusic.net)

(a short autobiography)

I was born in 1973 in Subotica, in a country that no longer exists. I'm not nostalgic for it ... I studied Serbian Literature in Novi Sad, in the 1990s, in the building of the Faculty of Philosophy, which was built at a time when its dean was Milorad Pavić. That is why the building, for the time being, still looks like a labyrinth of knowledge, rather than a habitat of academic bureaucracy... For me, the 1990s were what is called The Attic in literature... The Lautainian descent to the ground floor happened in 1999... It was the end of illusions that I had (perhaps) still had ... I wrote literary reviews and essays for *Politika*, *Večernje novosti* and *NIN*, among others... I was the editor of reviews for the magazine *Reč* and an editor for a local television ... I currently work as the editor of the Matica srpska Journal, the oldest active literary magazine in Europe ... I am a member of the literary group P-70, together with Vladimir Kecmanović, Nikola Malović, Dejan Stojiljković and Marko Krstić ... Like the hero of (Kiš's) *Hourglass* (and the *Talmud*), I think it is better to be on the side of the persecuted than the persecutors ... This means, among other things, that I'm not a fan of multimillionaire rock seniors extending their lives with the blood of others... I do not approve of organ trafficking and have no intention of forgetting that. Or anything else. (Website: slobodanvladusic.net)

О роману *Forward*

Forward је, пре свега, роман који приповеда са повлашћених позиција знања, промишљених увида и моћног баратања језиком. Свеprisутни ауторски став сувереног приповедача брижљиво гради слојеве приповедања који посредно нуде онолико колико је читалац спреман да прихвати, што ово штиво у великој мери чини презасићеним до граница херметичности. И док је први део набијен хумором, проницљивим асоцијацијама, вешто вођеним дијалозима, у другом делу роман битно успорава оптерећен дигресијама (па и вишком текста), да би се у последњем делу, као блицем, осветлиле нове димензије штива које би се у том тренутку могло ишчитавати изнова, у новом светлу. Свеprisутна иронија у великој мери ублажава претенциозност поменутих тема и метода чије претходнике сагледавамо у пинчоновским теоријама завере, Ејмисовој постапокалиптичној атмосфери „Лондонских поља“, професорској књижевности Умберта Ека или Уелбековој дистопији, Могућност острва. Добро уочени апсурди данашњице, наративно скенирање медијско-техничистичко-футуристичког глобалног неба као решета, рупама избушеног хуманиодног Земљиног омотача, затим свежа и необична идеја да се роман композиционо и тематски сачини као reality-show, и све то упаковано у језичко-стилски перфектно изгланцане странице каквим не обилује домаћа проза у целини, заокружује *Forward* у далеко изазовније штиво од онога што се тренутно домаћем читаоцу нуди.

Јасмина Врбавац

О роману *Ми, избрисани*

Критичар, уредник, али већ годинама и изузетно успешни писац, Слободан Владушић је већ својим првим романом *Forward* (2009, Виталова награда), унео неколико важних новина у домаћу књижевност. Та комбинација детективског романа, смештеног у блиску будућност и у суседну нам Румунију, а испричана из перспективе интелигентне камере која снима ријалити шоу је била изазов критичарима и публици који су одреаговали на прави начин и подржали овај књижевни експеримент. Владушић с другим романом иде и корак даље, поново се поигравајући с обрасцима више жанрова, од СФ-а до кримића, убацујући у микс и нове технологије. Роман *Ми, избрисани* може да се чита и као обичан, традиционалан роман, будући да се у корицама књиге налази и почетак и крај приче, али ће заљубљеници у сајбер културу свакако искористити прилику да скину и бонус додатке за роман који ће се у наредним месецима појавити на званичном сајту писца.

Павле Зелић

За разлику од класичних криминалистичких романа у којима је жртва позната а приватни детектив случај решава дедукцијом, при чему све његове елементе склапа у један челични систем који непогрешиво води до кривца, Владушић у роману *Ми, избрисани* потрагу за кривцем преображава у потрагу за жртвом одбацујући концепцију јединствене велике приче у чијем је темељу објективна истина.

Преклапање стварног и виртуелног света, карактеристично за савремено доба научно-технолошког прогреса, остварено је и на формалном и на садржинском плану романа *Ми, избрисани*.

Свет живих, свет мртвих и виртуелни простор – као свет мртвих који су креирали живи – непрекидно се међусобно преплићу у њему. Као продужетак реалног, виртуелни свет писцу

About the novel *Forward*

Forward is, primarily, a novel told from the privileged positions of knowledge, well-thought out insights and powerful management of language. The omnipresent attitude of the sovereign narrator carefully builds layers of story that indirectly offer as much as the reader is ready to accept, which makes this book largely oversaturated, to the edge of being hermetic. While the first part is brimming with humour, acute associations, skilfully crafted dialogues, the second part of the novel significantly decelerates, burdened with digressions (even an excess of text), only to, in the last part, as if under a flash light, illuminate new dimensions of the text which could, at that point, be read again, in a new light. The all-permeating irony greatly softens the pretentiousness of the aforementioned topics and methods whose predecessors we can identify in Pinochetan conspiracy theories, Amis's apocalyptic atmosphere of "London Fields", professorial literature of Umberto Eco or Houellebecq's dystopia "The Possibility of an Island". Well observed absurdities of today, narrative scanning of media-technical-futuristic global skies as a sieve, a humanoid Earth layer punched with holes, a fresh and unusual idea to compositionally and thematically create a novel as a reality-show, and all that wrapped in a linguistically and stylistically perfectly polished pages rarely seen in domestic fiction as such, rounds *Forward* into a far more challenging story than the domestic reader is offered at the moment.

Jasmina Vrbavac

About the novel *We, the Erased*

A critic, editor, but also an extremely successful writer for years, Slobodan Vladošić introduced, with his first novel *Forward* (2009, Vital Award), several important innovations in the domestic literature. This combination of detective story, set in a near future in our neighbouring Romania, and told from a perspective of an intelligent camera filming a reality show, presented a challenge for critics and the reading audience who had a positive response and supported this literary experiment. Vladošić takes things further with his second novel, playing once again with patterns of various genres, from SF to crime story, adding new technologies to the mixture. The novel *We, the Erased* can well be read as a common, traditional novel, since between the book covers there is the beginning and the end of a story. However, cyber culture lovers will certainly use this opportunity to take bonus additions for the novel which are to appear in the months to come on the official site of the writer.

Pavle Zelić

On the contrary to the classical crime novels where the victim is known and a private detective solves the case using deduction, where all the elements are composed in a tight system that unmistakably leads to the culprit, Vladošić, in the novel *We, the Erased*, turns the search for the criminal into a search for the victim, rejecting the concept of a great story as a unit founded on objective truth.

On both formal and content level, the novel *We, the Erased* successfully depicts the overlapping of real and virtual worlds, typical of the contemporary age of scientific-technological progress.

је послужо као тајно оружје и могућност да проговори не само о њиховој коегзистенцији него и о дезинтеграцији вредности у њима.

Ентропија постмодерног света креирала је потрошена, дисфункционална, и дехуманизована бића каква је већина јунака овог романа. Они нису ни добри ни зли већ су обескорене и обезбужени; њихов императив људскости је дезинтегрисан, као и свет у којем живе. Лишени су идентитета па је уобичајена идентификација читалаца с њима немогућа.

Успешно развијајући тему сећања у сајбер форми видео игре, у којој оно по природи ствари не постоји, Слободан Владушић нам показује да постмодерни роман заправо има конзервативан задатак – да заштити сећање.

Божица Савић Узелац

Владушићева ерудиција је необуздана, тежња да овлада тоталитетом запањујућа; књига је, а не човек, у средишту његовог хуманизма, а књижевност једина стварност у коју се не сумња.

Весна Тријић

Остајући на трагу свог претходног романа, али проширујући стилске и тематске оквире, Слободан Владушић је створио један изузетно модеран роман са мноштвом референци из популарне и високе културе. За оне који су читали *Forward*, као и *Црњански*, *Мегалополис*, врло брзо ће постати јасно да је и роман *Ми, избрисани* плод једне јединствене поетике и једног специфичног погледа на свет/живот/књижевност, који врхуни у пажљивом и прецизном одгонетању свега што нас окружује. Желећи да укаже на бројне друштвене аномалије и на недостатак свести о њима, овај писац је довео своје јунаке у различите морално проблематичне ситуације у којима је дошао до изражаја нестабилни карактер модерног човека. Из тих и таквих ситуација произилази закључак да је савремени човек, у превеликој тежњи за стицањем материјалног богатства, спреман да погази нека од основних моралних и етичких начела и одрекне се онога што му је до јуче било најсветије. Ово нас доводи и до још једне важне и велике теме овог романа, а то је заборав.

Срђан Видрић

The world of the living, the world of the dead and the virtual space, as the world of the dead created by the living – are constantly intertwined in it. As an extension of the real, the virtual world serves the author as a secret weapon and a possibility to speak not only about their coexistence but about the disintegration of values in them.

The entropy of the post-modern world created the worn out, dysfunctional and dehumanised beings such are the majority of this novel's heroes. They are neither good nor bad, but deprived of their roots and humanity; their imperative of humanity is disintegrated, just like the world they live in. They are deprived of the identity, so the usual identification of the reader with them is impossible.

Successfully developing the theme of memory in the cyber form of a video game, where it does not exist by nature of things, Slobodan Vladušić shows us that the post-modernist novel has an actually conservative task – to preserve the memory.

Božica Savić Uzelac

Vladušić's erudition is unrestrained, the aspiration to master the totality is amazing; it is the book, not man, in the core of his humanism, and literature is the only reality he does not doubt.

Vesna Trijić

Staying on the track of his previous novel, but extending its stylistic and thematic framework, Slobodan Vladušić has created a remarkably modern novel with numerous references to popular and high culture. For those who have read *Forward*, as well as *Crnjanski*, *Megalopolis*, will soon realise that the novel *We, the Erased* is a fruit of a particular poetics and a particular view of the world/life/literature, which reaches its peak in a careful and accurate unriddling of everything that surrounds us. Aiming at revealing the many social anomalies and our lack of the awareness of them, the author puts his heroes into various ethically problematic situations which bring to the surface the unstable character of modern man. These and such situations lead to the conclusion that contemporary man, in his overstated desire to acquire material wealth, is ready to violate some of the basic ethical principles and surrender that which he deemed most sacred until recently. This leads us to yet another important topic of this novel, and that is oblivion.

Srđan Vidrić

A portrait of Goran Gocić, a man with long, wavy brown hair, looking directly at the camera. He is wearing a white shirt. In the foreground, there is a large, light-colored leather book box filled with books. The background shows a blurred bookshelf filled with books. The lighting is warm and soft.

**Goran
Gocić**

**Горан
Гоцић**

Горан Гоцић (1962, Ужице) је новинар, уредник, филмски аутор, преводац и писац чије је радове објавило или емитовало тридесетак медијских кућа на једанаест језика, између осталих дневници *Борба*, *Политика* и *Дневни телеграф*; ТВ станице *РТС* и *Channel 4*; филмски магазини *Ekran*, *Sight & Sound* и *International Film Guide*. Током рата за југословенско наслеђе имао је више од тридесет наступа на глобалним телевизијским станицама (*BBC World*, *News 24* итд) као политички коментатор, али је специјализован за питања културе о којој континуирано објављује текстове од 1987. године.

Гоцић је дипломирао Енглески језик и књижевност (Филолошки факултет у Београду, 1991), а магистрирао Медије и комуникације (Лондонска школа економије и политичких наука, 1999). Написао је есеје у петнаестак зборника о масовним медијима (као што су *Деградирана моћ: Медији и косовска криза*, 2000, и *Забава или уметност: Недоумице око ауторског филма*, 2008). Неколицину је, попут овог потоњег, и приредио.

Објавио је књиге: *Енди Ворхол и стратегије попа* (студија, 1997/2012), *Емир Кустурица: Култ маргине* (студија, на енглеском, 2001, превео на српски 2006, превод на кинески, 2012), *Желимир Жилник: Изнад црвене прашине* (студија, 2003, коаутор, + превод на енглески), *Таи* (роман, 2013/2014).

Дугометражни документарни филмови: *Проклети странци* (репортер/сниматељ, 2000), *Балкански дневник: Бугарска* (сценариста/редитељ, 2010).

Добитник је две *Борбине* награде за есеј о друштву (1996 и 1997), Награде „Душан Стојановић“ за публикацију из области филмологије (2002/2003) и Награде „Милош Црњански“ за прву књигу у жанру у којем се окушао овај аутор (2011/2013) и НИН-ове награде за роман године (2014).

Goran Gocić (1962, Užice) is a journalist, editor, filmmaker, translator and a writer whose works have been published or broadcasted by thirty media houses in eleven languages, including dailies *Borba*, *Politika* and *Dnevni telegraf*; TV stations RTS and Channel 4; the film magazine *Ekran*, *Sight & Sound* and the *International Film Guide*. During the war for Yugoslav heritage he had more than thirty appearances on global television stations (BBC World, News 24, etc.) as a political commentator, but he specialises in cultural matters about which he has been publishing articles continuously since 1987.

Gocić graduated in English Language and Literature (Faculty of Philology in Belgrade, 1991), and received his MA in Media and Communications (London School of Economics and Political Science, 1999). He has written essays for about fifteen compendiums on the mass media (such as *Power Degraded: The Media and the Kosovo Crisis*, 2000; and *Entertainment or Art: Concerns about Original Film*, 2008). He has also prepared several among them, for example the latter.

He has published the books: ***Endi Vorhol i strategije popa*** (*Andy Warhol and the Strategies of Pop*, study, 1997/2012), ***Emir Kusturica: Kult margine*** (*The Cult of the Margin*, study in English, 2001, translated into Serbian, 2006, translated into Chinese, 2012), ***Želimir Žilnik: Iznad crvene prašine*** (*Above the Red Dust*, study, 2003, co-authored + English translation), ***Tai*** (Thai, novel, 2013/2014).

Documentary feature films: ***Prokleti stranci*** (*Bloody Foreigners*, reporter/camera, 2000), ***Balkanski dnevnik: Bugarska*** (*The Balkan Diary: Bulgaria*, screenwriter/director, 2010).

He has received two Borba Awards for essay on society (1996 and 1997), the “Dušan Stojanović” Award for publication in the field of film studies (2002/2003), the “Miloš Crnjanski” Award for the first book in the genre in which he tried his hand the author (2011 / 2013), and the NIN Award for novel of the year (2014).

О роману *Таи*

Горан Гоцић добио је НИН-ову награду за роман *Таи* 2013. године.

Књига коју одређује њен топос: Тајланд. Љубав и Тајланд. Жена, путеност, демистификација главног јунака. Анализа Далеког истока у односу на (Далеки) запад.

Да није роман, ово би била „студија о изводљивости“ на тему како би један самосвестан мушкарац могао или пре – желео да (хришћански) заштити једну жену. Пројекат који је у датим условима осуђен на пропаст: не зато што није остварив већ зато што није потребан. Та наизглед крхка жена самим својим „пасивним“ постојањем, присуством, (будистичким) одбијањем у прихватању, допринеће самоурушавању овог с почетка књиге привидно мачо мушкараца, који ће се у запањујуће поштеној самоанализи претворити у једно рањиво биће. Толико рањиво да ће њему бити неопходан Свети Христифор, заштитник путника.

Структура романа грађена је и једноставно и компликовано. Резултат је врло користан по књигу: тежина претеже у разумљивост, као што други лик књиге, јунакова сенка, надопуна, контраст или чак алтер его, идеално надопуњује овог госта у другој култури. Тако и Белешке с краја текста надограђују белетристику, то јест Лепу уметност.

Таи је лекција самољубивом Западњаку о томе како да излечи свој охоли его податношћу Источњака. Но, нема ту победника. Можда само пораженог. Али и тада – „залеченог“ Царством Празнине.

А она је женског рода.

Владислав Бајац

Иако испричан махом из једне приповедне перспективе (главни јунак је истовремено и наратор), *Таи* је у жанровском погледу вишегласан и вишедимензионалан роман. У основи љубавна прича – *l'amour fou* између средовечног интелектуалца, туристе из Србије, и тајландске проститутке, заполене у једном стриптиз бару у Бангкоку – непрекидно се преплиће и прожима са мотивима путописне, каткад и пустоловне књижевности, као и са значењски кључним есејистичким промишљањима, те са теоријским дискурсом и публицистичким свезналаштвом (које често можемо читати и у пародијском кључу). Љубавна романса не може се у овом случају никако раздвојити од романа-есеја и романа-путописа, и то је вероватно најочљивија, примарна вредност Гоцићеве књиге. Главна идејна нит, која обједињује жанровски и језички тако разнородне сегменте романа, инспирацију налази у познатом интроспективном обрту Монтењових *Есеја*. У савременом контексту, у који *Таи* поставља мисао ренесансног филозофа, то би практично значило: у самом процесу писања преиспитати беспштедно себе, читав комплекс властитих предрасуда, самообмана и „неопходних илузија“, читав багаж егзистенцијалних лажи једног западњака и Балканца у конкретном, путеном и емоционалном сусрету са будистичком, матријархалном културом Далеког истока.

Срђан Вучинић

Горан Гоцић, као истоимени јунак исповедног романа *Таи* Горана Гоцића, је српски писац с кризом идентитета. Управо разведени мушкарац. Могло би се рећи готово шаблонски пример разочараног средовечног интелектуалца у потрази за сваком врстом смисла који му убрзано измиче на свим разинама. Потрага за смислом, иницирана животним

About the novel *Tai*

Goran Gocić won the NIN Award for his novel *Tai* in 2013.

The book that is defined by its topos: Thailand. Love and Thailand. Woman, sensuality, demystification of the main character. Analysis of the Far East in relation to the (Far) West.

If it were not a novel, this would be a “feasibility study” on how a self-conscious man could or rather – want to protect a woman (as a Christian). A project doomed to failure under the given circumstances: not because it is not achievable, but because it is not needed. This seemingly frail woman by her very “passive” existence, presence, (Buddhist) refusal in acceptance, will contribute to a self-subsidence of the seemingly macho man from the beginning of the book, who will, in an amazingly honest self-analysis, turn into a vulnerable being. So vulnerable that he will need the help of St. Christopher, patron of travellers.

The structure of the novel is built in way both simple and complicated. The result is very useful for the book: the weight outweighs into comprehensibility, just like the other character of the book, the hero’s shadow, complement, contrast or even alter-ego, ideally complements this guest in another culture. Equally, the Notes at the end of the text upgrade the fiction, that is, fine art.

Tai is a lesson for the egotistical Westerner on how to cure his arrogant ego by Easterners’ suppleness. No, there are no winners. Maybe just the defeated. But then too – “healed” by the Empire of Emptiness.

And she is female.

Vladislav Bajac

Although told mostly from a narrative perspective (the main character is the narrator as well), in terms of genre, *Tai* is a polyphonic and multi-dimensional novel. Essentially a love story – l’amourfou between a middle-aged intellectual, a tourists from Serbia, and a Thai prostitute employed in a strip club in Bangkok – it is constantly intertwined and pervaded with motifs of travel, sometimes adventure literature, as well as the semantic key essayistic reflections, and the theoretical discourse and journalistic omniscience (which can often be read in a parodic key). In this case the love romance cannot be separated from the novel-essay and the novel-travel journal, and this is probably the most obvious, the primary value of Gocić’s book. The main conceptual thread that unites genre and linguistically so diverse segments of the novel, finds its inspiration in the well-known introspective twist of Montaigne’s *Essays*. In a contemporary context, in which *Tai* sets the thought of the Renaissance philosopher, that would practically mean: in the very process of writing ruthlessly re-examining oneself, the whole complex of one’s own prejudices, self-deceptions and “necessary illusions”, the entire load of existential lies of a westerner and a man from the Balkans in particular, in a concrete, sensual and emotional encounter with a Buddhist, matriarchal culture of the Far East.

Srđan Vučinić

Goran Gocić, the hero of the same name of the confessional novel *Tai* by Goran Gocić, is a Serbian writer with an identity crisis. A freshly divorced man. You could say an almost stereotypical example of a disappointed middle-aged intellectual who seeks any kind of sense, which quickly eludes him on all levels. The search for meaning initiated by life disappointments of all kinds results in a desire for an adventure that takes the hero of the novel to Thailand. A friend of

разочарањима свих врста, резултира жудњом за авантуром која јунака романа одводи на Тајланд. Пријатељ главног јунака – циничан и сурово реалан онлајн водич кроз тајне тајландске љубавне кухиње, са ставовима који су често на ивици расизма – у роману је присутан посредством е-mail преписке, и јунаку приче јавља се са адресе на којој у пољу пошиљалац стоји: gos (gospodar@gmail.com), заправо би могао бити Гоцићев алтер-его. Тачније слика (и прилика) његових убеђења и предрасуда из времена које је претходило доживљају његовог интелектуалног и емотивног преображаја. Присуство јунакиње приче ненаметљиво је и углавном посредовано преписком и дијалозима мушких јунака, односно монолошким преиспитивањима писца. Оно што започиње као класичан трафикинг, прецизније секс туризам и покушај отелотворења жудње за несвакидашњом еротском авантуром вођеном импулсом западног човека да конзумира нешто ново и несвакидашње – у случају Гоцићевог јунака добија само на први поглед неочекиван обрт. Склон интроспекцији, којој је као писац и иначе био склон, Гоцићев јунак постепено открива друге стране тајландског сексуалног раја. Он се, наиме, уместо очекиваног, „безазленог” и свакако необавезног провода с го-го играчицом коју му је судбина доделила – упушта у комплексне игре преиспитивања: идентитета, животног смисла, мушко/женских релација, цивилизацијских разлика, традиција, односа према породици, љубави, сексу, верности...

Небојша Миленковић

the hero – a cynical and brutally realistic, on-line guide to the secrets of Thai love cuisine, with views that are often on the verge of racism – is present in the novel by means of e-mail correspondence, and communicates with the hero of the story from the address with the sender field which reads: mas (master@gmail.com), could actually be Gocić's alter-ego. More precisely, a devil's advocate of his own convictions and prejudices from the time preceding the experience of his intellectual and emotional transformation. The presence of the heroine of the story is unobtrusive and largely mediated by the correspondence and dialogues between the male heroes, and by re-examinations of the writer given in the form of a monologue. What begins as a classic trafficking, or more precisely, sex tourism and an attempt to embody the desire for an unusual erotic adventure guided by the impulse of a Western man to consume something new and unusual – in the case of Gocić's hero, gets a seemingly surprising turn. Prone to introspection, something that he has been prone to as a writer as well, Gocić's character gradually reveals the other side of the Thai sex paradise. In fact, instead of the expected "harmless" and certainly casual entertainment with a go-go dancer that he happened to meet – he engages in a complex game of re-examination: of identity, the meaning of life, male/female relations, civilisation differences, traditions, attitudes towards family, love, sex, fidelity...

Nebojša Milenković

**Nikola
Malović**

**Никола
Маловић**

Никола Маловић рођен је 1970. у Котору.

Дипломирао је на Филолошком факултету у Београду.

Објавио је књигу кратких прича **Последња деценија**, новеле у драмској форми **Капетан Визин – 360 степени око Боке**, **Перашки гоблен**, и преко 2200 текстова. Приче су му превођене на руски, енглески, пољски и бугарски.

Награде „Борислав Пекић“, „Лаза Костић“, потом „Мајсторско писмо“ (за животно дело), „Лазар Комарчић“ и Октобарску награду града Херцег Новог – добио је за роман **Лутајући Бокељ** (Лагуна, 2007, 2008, 2009, 2010, 2013).

Аутор је романа **Једро наде** (Лагуна, Београд, април, 2014).

Објавио **Пругастоплаве сторије** (Лагуна, Београд, 2010).

Комплетан је аутор књижевне фото-монографије **Херцег-Нови: Град са 100.001 степеницом** (Књи-жара Со, Херцег Нови, 2011).

Члан је Српског књижевног друштва. Један је од оснивача књижевне Групе П-70.

Живи у Херцег Новом.

Nikola Malović was born in 1970 in Kotor.

He graduated from the Faculty of Philology in Belgrade.

He has published a book of short stories ***The Last Decade*** (*Poslednja decenija*), novellas in dramatic form ***Captain Vizin – 360 Degrees around the Bay of Boka*** (*Kapetan Vizin – 360 stepeni oko Boke*), ***The Perast Needlepoint*** (*Peraški goblen*), and over 2200 articles. His stories have been translated into Russian, English, Polish and Bulgarian.

The awards “Borislav Pekić”, “Laza Kostić”, “A Master’s Letter” (for lifetime achievement), “Lazar Komarčić” and the October Award of Herceg Novi – he has received for his novel ***The Wandering Native of Boka*** (*Lutajući Bokelj*, Laguna, 2007, 2008, 2009, 2010, 2013).

He authors the novel ***The Sail of Hope*** (*Jedro nade*, Laguna, Belgrade, April 2014).

He has published ***The Blue-striped Stories*** (*Prugastoplave storije*, Laguna, Belgrade, 2010).

He is the only author of the literary photo-monograph ***Herceg-Novci: A City of 100,001 Stairs*** (*Herceg-Novci: Grad sa 100.001 stepenicom*, Bookshop Co, Herceg Novi, 2011).

He is a member of the Serbian Literary Society and one of the founders of the literary Group P-70.

He lives in Herceg Novi.

О роману *Лутајући Бокељ*

Прва реченица Маловићевог романа гласи: „Још увијек мислим на српском“. Ово *мишљење на српском* значи заправо мишљење које је у суштини антиглобалистичко. Овим је делом српска књижевност добила не само свој први медитерански роман, или бар свој први аутентични медитерански роман, него и свој први нескривено антиглобалистички роман – и то све у сред велике продукције дела која су програмски европска и глобалистичка – и то у перспективи која је наизглед без алтернативе.

Наравно да никакав идејни свет не може ни да упропасти ни да да вредност књижевном делу, зато напомињем да је реч о роману који је писан веома свеже и оригинално, са богатом, вишеслојном лексиком, бравурозном, високописменом реченицом, постављеном у високом стилу.

Роман је стилски изведен чисто, из централне перспективе самог Лутајућег Бокеља који крстари Боком у потрази за мотивима за своју радио-емисију. Заправо се у књизи смењују епизоде тог крстарења и доживљавања различитих животних ситуација, и поглавља која су наводни записи урађених радио емисија...

Маловићев рукопис није авангардан, али је високомодеран. Најближи је можда такозваном магијском реализму великих латиноамеричких писаца. Сама реч говори о томе шта је овде по среди, јер се у магијском реализму преплићу реалистички мотиви и поступци са јаким и експресивним фантастичким сликама. У роману оне заиста допуштају пуни размах Маловићеве експресије и надахнуте речитости.

Борђе Малавразић

Романескна динамичност заснована је заправо на непрекидном укрштању, експлицитнијем или подразумевајућем, Запада и Истока, крша и мора, континента и Медитерана, књижевног наслеђа и индивидуалног талента, традиционалног и новог мита. На тим додирним тачкама Маловић остварује поетичку напетост, што овај роман чини узбудљивим и заводљивим штивом, при чему се актуелност представљеног (политичког) времена довољно уметнички транспонује, али се и не разводњава до укуса анемичне (не)опредељености. Или како приповедач на почетку истиче у форми поетичко-одисејевске мудрости, треба одузети „слој грубости и додати слој лукавштине“...

Отуда ће Маловић, ослањајући се и мотивски и структурно на Хомерову Одисеју, именовати свог драматизованог приповедача „Ником“, нарочито алудирајући на епизоду са киклопом Полифемом код кога Одисеј и долази на идеју губитка идентитета, односно лукавог негирања језичке суштине бића, чиме на крају спасава себе и своје другове. У контексту ове интертекстуалне релације Маловић оном првом реченицом: „Још увијек мислим на српском“, суптилно пародира актуелну национално-језичку политику Црне Горе, наговештавајући оне сатиричне тонове који ће се у разноврсним облицима оглашавати дуж читавог романа. Почетно изражена језичка свест, међутим, није тек декларативна већ је у пуној мери уметнички консеквентна и концепцијски доследна. Јер, од прве до последње странице очита је и интенција и дисциплина да језички ниво романа буде посебно истакнут, посебно кохерентан, али и сочан, узбудљив. Маловићев изузетно упечатљив језичко-стилски сензибилитет сугестивно предочава бокељски/приморски језички идиом, али и функционално гради фигурама пуну и сочну

About the novel *The Wandering Native of Boka*

The first sentence of Malović's novel reads: "I still think in Serbian". This thinking in Serbian means actually thinking that is essentially anti-globalist. With this novel the Serbian literature not only got its first Mediterranean novel, or at least its first authentic Mediterranean novel, but also its first openly anti-globalisation novel – in the midst of a great production of the works which stand on the platform of the European and the globalist – and that, in a perspective that seemingly has no alternative.

Of course there is no conceptual world that can either ruin or give value to a work of literature, and because of that I emphasise that this is a fresh and original novel written with a rich, multi-layered vocabulary, and brilliant, highly literate sentences of a high style.

The novel is written in a clear style, from the central perspective of the wandering native of Boka himself, who cruises the Bay of Boka in search of the motives for his radio show. Actually, in the book the episodes of the cruise and experiences of different life situations alternate with chapters which offer the presumable records of the aired radio shows ...

Malović's style of writing is not avant-garde, but highly modern. It is perhaps the closest to the so-called magical realism of the great Latin American writers. The very term speaks eloquently of its essence, because the magical realism intertwines realistic motifs and actions with strong and expressive fantastical images. In the novel, they truly allow Malović's expressivity and inspired eloquence space to find their full expression.

Đorđe Malavrazić

Novelistic dynamic is actually based on the continuous intersection, more explicit or implied, of the West and the East, the stone and the sea, the continent and the Mediterranean, and the literary heritage and individual talent, the traditional and the new myth. At these junctions Malović achieves poetic tension, which makes this novel an exciting and seductive reading, where the actuality of the present (political) time is transposed artistically enough, yet it is not diluted to the taste of an anaemic (in)difference. Or, as the narrator points out at the beginning in the form of poetic-Odyssean wisdom, one should take away "a layer of roughness and add a layer of artifice"...

Hence Malović, drawing on Homer's *Odyssey* in regard to both motifs and structure, names his dramatised storyteller "Niko" (Nobody), referring in particular to the episode with the Cyclops Polyphemus, in which Odysseus comes up with the idea of a loss of identity, or a cunning negation of the linguistic essence of a being, which in the end saves him and his friends. In the context of this inter-textual relation, Malović, in the quoted first sentence: "I still think in Serbian", offers a subtle parody on the current national-linguistic policy in Montenegro, heralding those satirical tones that will be voiced in various forms throughout the novel. The initially expressed linguistic awareness, however, is not a mere declaration, but is fully artistically consequent and conceptually consistent. Since, from the first to the last page of the novel, it is obvious that there is an intention and discipline to make the linguistic level of the novel particularly prominent, particularly coherent, yet juicy, exciting. Malović's remarkably distinct linguistic and stylistic sensibility suggestively depicts Boka's/coastal linguistic idiom. Moreover, it functionally builds a juicy sentence abounding in characters, adding to the text, at this level, smoothness

реченицу, додајући тексту на овом нивоу питкост и заводљивост, максимално га очуђујући, и чинећи га комплементарним мотивско-тематском слоју дела...

Лутајући Бокељ уноси значајну свежину и новину у савремени српски роман, нешто што се ранијих година можда најинтензивније могло осетити у Тасићевим романима или Албахаријевим *Пијавицама*, поетички свакако посебним, али уметнички и вредносно сродним делима. На крају, почетни утисак не бледи, утисак да *Лутајући Бокељ* по свом (пост)модерном замаху, по сложености цитатних релација и множењу значењских импликација, поетичкој самосвести и зрелом и специфичном језичко-стилском сензибилитету, по стваралачкој одговорности, озбиљности, али и игривости, уводи свог аутора, сва је прилика, на велика врата у српску књижевност.

Ђорђе Деспић

Због тога *Лутајући Бокељ* далеко надилази бококоторски миље и постаје дело са знатно ширим симболичким спектром. То није дело које море третира кроз призму петпарачких брошура из туристичких агенција, кроз општа места у бедкерима, већ је то дело које је модерно у својој традиционалности приповедачких премиса, које не жели да буде постмодерно на постмодеран начин, као пука интелектуално-естетска играрија и теоријски конструкт. Напротив, ово је дело писано са снажном мотивацијом да се предсатви једно дисторзично али сасвим могуће виђење Боке Которске (као простора који писац најбоље познаје) и да се кроз ту слику древних заливских градова види време данашње и оно које може доћи (у којем ће се маска и лице слепити) и да се нешто проговори о тражењу лепоте, љубави и Бога у времену које им ни најмање није склоно. Управо је зато изазов већи, а читалачка и мисаона одисеја већа.

Младен Весковић

О књизи прича *Пругастоплаве сторије*

Из прошлогодишње литерарне продукције издвојила бих само једну књигу прича, и то Маловићеве *Пругастоплаве сторије*: дозвољавајући да фантастична ишчашења потпуно оголе стварност једног пропалог друштва, аутор је дрзак и бескомпромисно тенденциозан, али и без илузија да уметност данас може било шта да промени, оплемени или побољша; његов темперамент и регионална обележја тематике значајно освежавају домаћу књижевност.

Весна Тријић

and sexiness, maximally defamiliarising it, and making it complementary to the motif-thematic layer of the work...

The Wandering Native of Boka brings a considerable freshness and novelty into the contemporary Serbian novel, something that, in the recent years, could perhaps most intensely be felt in Tasić's novels or Albahari's *Leeches* – works of undoubted poetical particularity, but akin both artistically and in the sense of value. Finally, the initial impression does not fade, the impression that *The Wandering Native of Boka* for its (post) modernist swing, the complexity of the citation relations and multiplication of semantic implications, poetic self-awareness and mature and specific linguistic-stylistic sensibility, creative responsibility, seriousness, but also playfulness, opens to its author, as it seems, the door to make a grand entrance onto the Serbian literary scene.

Đorđe Despić

For this reason *The Wandering Native of Boka* reaches far beyond the milieu of Boka Kotorska and grows into a work of a much wider symbolic spectrum. It is not a piece that treats the sea through a prism of cheap brochures from tourist agencies, through commonplace Baedekers, but a work modern in its traditionality of narrative premises, which aspires not to be post-modern in a post-modernist way, as a mere intellectual-aesthetic play and theoretical construct. Quite on the contrary, it's a novel written with a strong motivation to introduce a distortional but rather possible view of Boka Kotorska (as a space the author is most familiar with) and through this image of ancient towns of the Bay offer a view of the present time and time that can come (in which the mask and the face will become one) and say something about seeking beauty, love and God in the time not at all inclined to them. This makes the challenge even greater, as well as the reading and cognitive Odyssey.

Mladen Vesković

About the book *The Blue-striped Stories*

Form the last year's literary production I would single out just one book of stories, Malović's *The Blue-striped Stories*: allowing the fantastic dislocations strip the reality of a decaying society to the bone, the author is daring and uncompromisingly tendentious, but also without an illusion that art can change, ennoble or improve anything today; his temperament and regional features of the topic bring significant freshness to the domestic literature.

Vesna Trijić

**Petar
Milošević**

**Петар
Милошевић**

Петар Милошевић је рођен 3. марта 1952. у Калазу (између Будимпеште и Сентандреје, Мађарска). Студирао је мађарску, светску, хрватску и српску књижевност на Филолошком факултету Универзитета Лоранд Етвеш у Будимпешти, где од 1978. ради на Славистичкој катедри као професор књижевности. Био је уредник културне рубрике српскохрватских, а затим главни уредник српских новина у Будимпешти (1979–1999). Пише научна и белетристичка дела: студије и есеје из историје српске књижевности и компаратистике, односно песме, приповетке, романе. Преводи са српског на мађарски и обратно.

Научна дела: **Отгледи и критике** (*О савременој књижевности Срба и Хрвата у Мађарској*). Завод за издавање уџбеника, Будимпешта, 1991; **A szerb irodalom története** (*Историја српске књижевности*, монографија). Завод за издавање уџбеника, Будимпешта, 1998; **Az emberiségkölteménytől a trükkregényig** (*Од поеме о човечанству до трик-романа*, студије). Катедра за словенску филологију Универзитета Лоранд Етвеш, Будимпешта, 2004; **Од десетерца до хипертекста** (*Књижевне студије*). Катедра за словенску филологију Универзитета Лоранд Етвеш, Будимпешта, 2007; **Данас, јуче, прејуче** (*Скице и есеји о нашој књижевности у Мађарској*). Катедра за словенску филологију Универзитета Лоранд Етвеш, Будимпешта, 2008; **Поезија апсурда** (*Васко Попа*). Службени гласник, Београд, 2008; **Сторија српске књижевности**. Службени гласник, Београд – Радионица „Венцловић“, Будимпешта, 2010.

Белетристика: **Сентандрејски типик** (песме). Књижевна заједница Новог Сада, Нови Сад, 1990; **Наћи ћу другог** (приповетке). Издао, Будимпешта, 1994; **Лондон, Помаз** (роман). Матица српска, Нови Сад – Рóмаи Киадó, Будимпешта, 1994; **Ми же Сентандрејци** (породични рикверц-роман). Матица српска, Нови Сад – Издао, Будимпешта, 1997; **Битка за Сулејмановац** (роман). Матица српска, Нови Сад – Издао, Будимпешта, 2001; **Websajt-stori** (интернет-роман). www.rastko.rs, 2001, штампани облик: Народна књига, Београд – Издао, Будимпешта, 2002; **Тиња Калаз** (роман). Агора, Зрењанин – Задужбина Јакова Игњатовића, Будимпешта, 2013.

Petar Milošević was born on 3rd March 1952 in Kalász (between Budapest and Szentendre, Hungary). He studied Hungarian, World, Croatian and Serbian Literature at the Faculty of Philology of the “Loránd Eötvös” University in Budapest, where he has worked in Slavic Department as a professor of literature since 1978. He was the editor of the Culture Section of the Serbo-Croatian newspapers, and later the editor-in-chief of the Serbian newspapers in Budapest (1979-1999). He writes scientific texts and fiction: studies and essays on the history of Serbian literature and comparative literature, and poems, short stories and novels. He translates from Serbian to Hungarian and vice versa.

Scientific works: ***Essays and Reviews*** (*On the contemporary literature of Serbs and Croats in Hungary*), Institute for Textbooks, Budapest, 1991; ***A szerb irodalom története*** (*A History of Serbian Literature*, monograph), Institute for Textbooks, Budapest, 1998; ***Az emberiségkölteménytől a trükkregényig*** (*From the Poem of Humanity to Trick-Novel*, study), Department of Slavic Philology at the “Loránd Eötvös” University, Budapest, 2004; ***From Decasyllabic Verse to Hypertext*** (literary studies), Department of Slavic Philology at the “Loránd Eötvös” University, Budapest, 2007; ***Today, Yesterday, the Day Before*** (*Sketches and essays about our literature in Hungary*), Department of Slavic Philology at the “Loránd Eötvös” University, Budapest, 2008; ***The Poetry of Absurd*** (Vasko Popa), Official Gazette, Belgrade, 2008; ***The Story of Serbian Literature***, Official Gazette, Belgrade – Workshop “Venclović”, Budapest, 2010.

Fiction: ***The Szentendre Typikon*** (poems), The Literary Association of Novi Sad, Novi Sad, 1990; ***I’ll Find Another*** (short stories), Izdan, Budapest, 1994; ***London, Pomáz*** (novel), Matica srpska, Novi Sad – Római Kiadó, Budapest, 1994; ***We’re from Szentendre*** (a family reverse-novel), Matica srpska, Novi Sad – Izdan, Budapest, 1997; ***The Battle for Sulejmanovac*** (novel), Matica srpska, Novi Sad – Izdan, Budapest, 2001; ***A Website-story*** (Internet-novel), www.rastko.rs , 2001, hardcopy: Narodna knjiga, Belgrade – Izdan, Budapest, 2002; ***Tinja Kalász*** (novel), Agora, Zrenjanin – “Jakov Ignjatović” Endowment, Budapest, 2013.

О роману *Тиња Калаз*

Прича о најсевернијим Србима, онима који су живели и још увек живе у околини Сентандреје у Мађарској, може се видети и као препознавање тачке у којој се спајају емоција Коштане Боре Станковића и музичка фраза Џимија Хендрикса.

Необичан пут Миткетових дуката од Врања на југу, па до Печуја и Калаза на северу, у овом каледоскопском роману, исприповедан је као низ паралелних историја. Различита обличја у којима се Станковићева Коштана јавља међу калашким Србима, откривају се кроз романескну потрагу за свемоћном формулом музичке фразе „Лерјано, перјано“, за мистеријом стихова који трепере у обзорју матерњег језика, на концу, за расутом, неухватљивом и непознатљивом емоцијом љубави.

Окосницу романа *Тиња Калаз* чини прича о пресађивању Станковићеве Коштане у Калаз, где живи јунакова кузина која је у младости играла ту улогу у једној школској представи. Сада се оживљавају успомене и спрема се нова верзија. Јунак одлази у Врање у потрази за траговима праве Коштане, то јест Малике Еминовић, по којој је Станковић формирао лик своје драме. У међувремену се и у Калазу одигравају паралелни догађаји, те се иста радња развија на четири нивоа, а око њих аутор развија панораму свог родног села, оживљава и измишља ликове и догађаје из прошлости Калаза.

Врања се до прве половине 20. века, докле допире сећање најстарије генерације у селу. Иза тога се пак отварају димензије ранијих епоха, па трагање досеже у најдаље слојеве мита и легенде. Пред читаоцем се ређају различите фасцинације, флеш-бекови, породичне и месне историје, а ближа и даља прошлост Калаза сагледана је и у стварним и у фантастичним димензијама, предочена, дакле, средствима реалистичког и документарног, односно надреалистичког и хумористичког приповедања.

Петар Милошевић јесте најзначајнији српски писац из такозване „старе дијаспоре“, односно Срба који аутохтоно живе у Мађарској. Бројна прозна и критичко есејистичка дела, а пре свега романи *Лондон*, *Помаз* и *Ми же Сентандрејци*, учинили су га писцем препознатљивог стила на српској књижевној сцени.

Ненад Шапоња

О делу Петра Милошевића

Читали смо често, како се ауторима понеки лик „отме контроли“, заигра по својој мими сценарија и планова, па промени циљани крај. Романописцу Петру Милошевићу се, изгледа, испод пера отело читаво Помашко село и још пола Сентандреје. И то са успехом. И на сву срећу. Јер, неко је ово морао да напише. Баш овако!

Да разгрене скраму заборава са живота Срба у расејању. Са рукописа претходника, мученика на истом послу, од Венцловића и Пишчевића, до Игњатовића и Црњанског. Да њихову и своју уобразиљу овери печатом стварности; да о сопственој судбини проговори човек уместо историчара, аналитичара и бирократије; да писањем подигне споменик покољењима, као први и потоњи јеванђелиста.

У своје четири књиге које чине јединствен опус Петар Милошевић нам је сервирао изванредно комплексну студију времена и нарави, понудивши уместо белосветских модела филигрански рад из области виртуозности језика и литерарно заводљивих етнолошких казивања.

Даница Аћимовић

About the novel *Tinja Kalász*

The story of the northernmost Serbs, those who lived and still live around Szentendre in Hungary, can also be seen as recognition of the point where the emotion of Bora Stanković's *Koštana* and the musical phrase of Jimi Hendrix meet.

The unusual journey of Mitke's ducats from Vranje in the south, to Pecs and Kalász in the north, in this kaleidoscopic novel, is narrated as a series of parallel histories. The different forms in which Stanković's *Koštana* occurs among Kalász Serbs are revealed through novelistic quest for an omnipotent formula of the musical phrase of the "Lerjano, perjano" song, for the mystery of the lyrics that flash in the horizon of the mother tongue, and finally, for the dispersed, elusive and incomprehensible emotion of love.

The backbone of the novel *Tinja Kalász* makes the story of the relocation of Stanković's heroine *Koštana* to Kalász, home of the hero's cousin, who played this role in a school play when she was young. Now, memories are revived and a new version is being prepared. The hero goes to Vranje looking for traces of real *Koštana*, that is, Malika Eminović, who Stanković modelled his dramatic persona after. In the meantime, parallel events take place in Kalász, so the same plot is developed on four levels, and around them the author unfolds a panorama of his native village, revives and invents characters and events from the history of Kalász.

He goes back to the early 20th century, as far as the memory of the oldest generation in the village goes. Beyond that point the dimensions of earlier epochs open, so the search reaches the furthest layers of myth and legend. The reader is offered a series of various fascinations, flash-backs, family and local histories, while both distant and recent past of Kalász is seen in both realistic and fantastic dimensions, thus presented by means of realistic and documentary, as well as surrealistic and humorous storytelling.

Petar Milošević is the most important Serbian writer of the so-called "old diaspora", that is, the autochthonous Serb community living in Hungary. Numerous prose and critical essayistic works, primarily novels *London*, *Pomáz* and *We're from Szentendre*, have made him an author of recognisable style on the Serbian literary scene.

Nenad Šaponja

About the works of Petar Milošević

We have often read about the authors experiencing the situation where a character "breaks free from their control", starts playing their own game, outside the script and plans, changing the aimed end. Novelist Petar Milošević had the entire village of Pomáz break free from under his pen, and a half of Szentendre, too. And successfully at that. And fortunately, too. Because, someone had to write this. This way exactly!

To lift the veil of oblivion from the lives of Serbs in diaspora. From the manuscripts of his predecessors, martyrs on the same job, from Venclović and Pišćević, to Ignjatović and Crnjanski. To verify his own imagination with a stamp of reality; to speak of his own destiny to a man instead of a politician, analyst and bureaucracy; to build a monument for the future generations with his writing, like the first and latter evangelist.

In his four books which together make a unique opus, Petar Milošević serves up a remarkably complex study of the times and characters, offering instead of the worldly models, a filigree work in the field of virtuosity and literary seductive ethnological narratives.

Danica Aćimović

**Susanne
Ringell**

**Сусан
Рингел**

Сусан Рингел (Susanne Ringell) је рођена у Хелсинкију, Финска, 1955. године, где још увек живи. Рингелова је студирала на Хелсиншком универзитету и Хелсиншкој позоришној школи, где је дипломирала као глумица 1981. Десет година касније напустила је позорницу да би се усредредила на писање. Рингелова је наставила своју везу са театром пишући комаде и радио драме. Године 1995, добила је *Prix Italia* за радио драму *The Vestal Virgin* (Весталка), а 2004. године добила је *Prix Europa Radio Francuska*. Дебитовала је у књижевности 1993. са кратким причама, а од тада је објавила више од десет књига. Пише различите жанрове (кратке приче, поезију, и један роман који је преведен на француски), али углавном кратке – или веома кратке – приче. У свом раду обично комбинује дубоку меланхолију и хумор. У јесен 2014. године објавиће две нове књиге, *Drömboken* (Сањарица) и *Guiden* (Водич). Објавила је:

Књиге: *Det Förlovade Barnet* (Обећано дете, кратке приче, 1993); *Gall eller Våra osynliga väntrum* (Неплодна или Наше невидљиве чекаонице, поезија, 1994); *Vara sten* (Бити камен, лирска проза, 1996) *Åtta kroppar* (Осам тела, кратке приче, 1998); *Av blygsel blev Adele fet* (Од стида се Аделе угојила, лирска проза, 2000) *Katt begraven* (Закопана мачка, роман, 2003); *En god Havanna – besläktat* (Једна добра Хавана – сродства, лирска проза, 2006); *Ryggens nymåne* (Млад месец леђа, поезија, 2009); *Vattnen* (Воде, кратке приче, 2010); *På utvägen var jag en annan (växel)brukspoesi* (На изласку сам била неко други поезија (са сменом врста), поезија, 2012).

Драме: *Edelweiss* (Рунолист 1989); *Pantlånekontoret* (Залагаоница, 1992) *Jungfru Anna* (Девица Ана, 2000); *Eftermiddag* (Поподне, 2002); *Man måste spotta först* (Прво мораш да пљунеш, 2005); *Simma näck* (Пливање без одеће, 2009).

Радио-драме: *Vendettan* (Освета, 1990); *Vestalen* (Весталке, 1994); *Harriets hus* (Харијетина кућа, 1999); *Sagan om den lilla drottningen* (Бајка о малој краљици, 2001); *Och om bettlare och vägmän* (И о просјацима и скитницама, 2003); *So long, Marianne* (До следећег сусрета, Мариана, 2008); *Rosenfång III* (2011).

Преводи: *Katt begraven* (Закопана мачка), роман преведен на француски; *Vattnen* (Воде) је 2013. на српски превела Славица Агатоновић. У књижевним антологијама и часописима могу се наћи њене приче на француском, енглеском, немачком, финском, руском, хрватском, естонском и српском.

Радио-драме су јој преведене на бројне језике.

Награде: Главна награда *Prix Italia* 1995 (радио-драма *Vestalen* – Весталке), *Prix Europa Radio Francuska* 2004 (радио-драма *Och om bettlare och vägmän* – И о просјацима и скитницама), добитница награде Шведског књижевног друштва (*Det förlovade barnet* – Обећано дете 1993, *Åtta kroppar* – Осам тела 1998, *Katt begraven* – Закопана мачка 2004), Награда културног фонда Ленгманске задужбине (Stiftelsen Längmanska) 2000. Језичка награда Хуга Бергрута (Hugo Bergroth) 2008, Награда Бергбум (Bergbom) 2010. за драму од Шведског књижевног друштва (SLS).

Susanne Ringell was born in 1955 in Helsinki, Finland, where she still lives. Ringell studied at The University of Helsinki and at The Helsinki Theatre School, from where she graduated as an actress in 1981. Ten years later she left the stage to concentrate on her writing. Ringell has continued her relationship with the theater by writing plays and radio plays. In 1995 she was awarded *Prix Italia* for her radio play **The Vestal Virgin** and in 2004 she received the *Prix Europa Radio France*. She made her literary debut in 1993 with short stories and has since then published ten more books. She writes in different genres (short stories, poetry, and one novel translated into French) but mainly short – or very short – short stories. Her work often combines a deep melancholy with humour. In the fall of 2014 she will publish two new books, **Drömboken** (*The Dreambook*) and **Guiden** (*The Guide*). She has published:

Books: **Det Förlovade Barnet** (*A Promised Child*, short stories, 1993); **Gall eller Våra osynliga väntrum** (*Infertile or Our Invisible Waiting Rooms*, poetry, 1994); **Vara sten** (*Being a Stone*, lyrical prose, 1996) **Åtta kroppar** (*Eight Bodies*, short stories, 1998); **Av blygsel blev Adele fet** (*It Was Embarrassment That Made Adele Fat*, lyrical prose, 2000); **Katt begravnen** (*Cat Buried*, novel, 2003); **En god Havanna – besläktat** (*A Good Havana – Kinships*, lyrical prose, 2006); **Ryggens nymåne** (*Dorsal Crescent*, poetry, 2009); **Vattnen** (*Waters*, short stories, 2010); **På utvägen var jag en annan** (*On the Way out I Was Someone Else* poetry with (a succession of kinds), poetry, 2012).

Plays: **Edelweiss** (1989); **Pantlånekontoret** (*A Pawn Shop*, 1992); **Jungfru Anna**, (*Anna, the Maiden*, 2000); **Eftermiddag** (*Afternoon*, 2002); **Man måste spotta först** (*You First Have to Spit*, 2005); **Simma näck** (*Nude Swimming*, 2009)

Radioplays: **Vendettan** (*Vendetta*, 1990); **Vestalen** (*The Vestals*, 1994); **Harriets hus** (*Harriet's House*, 1999); **Sagan om den lilla drottningen** (*The Fairy-tale of a Little Queen*, 2001); **Och om bettlare och vägmän** (*On Beggars and Drifters*, 2003); **So Long, Marianne** (2008); **Rosnfång III** (2011).

Translations: **Kattbegravnen** (*Cat Buried*), the novel is translated into French; **Vattnen** (*Waters*) was translated into Serbian by Slavica Agatanović in 2013. In literary anthologies and magazines her stories can be found in French, English, German, Finnish, Russian, Croatian, Estonian and Serbian. Her radio plays are translated into many languages.

Prizes: Grand Prix Italia 1995 (radioplay *The Vestals*), Prix Europa Radio France 2004 (radioplay *On Beggars and Drifters*), awarded the Swedish Literary Society Prize (*A Promised Child*, 1993; *Eight Bodies*, 1998; *Cat Buried*, 2004); the Cultural Fund "Stiftelsen Längmanska" Prize for 2000; the Hugo Bergroth's Language Prize, 2008; the Bergbom Prize 2010 for drama by the Swedish Literary Society (SLS).

О књизи *Воде*

Ауторка и драмски писац Сусане Рингел је талентована, изузетно индивидуална ауторка кратких прича. Својом деветом књигом *Vattnen (Воде, 2010)* коначно је постигла успех изван граница Шведске.

Има мноштво излета у књизи *Воде* – људи беже од себе и од других. Неколицина успева: превише је воде протекло испод моста. Вода такође представља и веома реалну нит која повезује ове приче, од плодове воде до Босфора.

Временски оквир приче је често путовање које се пресеца са прошлошћу. Сусрећемо људе у кризи, на путу ка кризи или непосредно пошто су је искусили. Многи наратори су жене које поседују немилосрдно оштар осећај за сопствене недостатке који долазе са средњим годинама. Те жене се боре да досегну унутрашња скровишта живота, да умакну својој жарећој самосвести, да буду преображене.

Приче у овој збирци су уједињене снажним, чулним језиком Рингелове. Она као да поседује непресушни извор метафора, поређења и фраза, и обилно се поиграва њима. Она са речима поступа као са конкретним објектима из којих цеди, које савија и од којих деље фигурине. Али језик никад није сам себи сврха, него практичан алат који она користи за најтананије пукотине – и то са оштром топлином, хумором и меланхолијом која захтева одређено животно искуство.

Sara Ehnholm Hielm

Када су питали познатог Мајлса Дејвиса како успева да ствара тако божанствену музику, одговорио је: „Тамо где други свирају две ноте, ја свирам само једну“. У томе је и тајна кратке приче, која, за разлику од распричаности романа, нуди царство тишине. У њој је језик подвргнут дресури и његовој упорној жељи да околиши, доведена је у питање његова непоузданост и таленат опсенарства да вара при свакој изговореној речи. Он је често препрека између човека и његовог најдубљег бића јер се служимо скрајнутим језиком у односу на дубљу стварност до које бисмо можда и допрли ако не бисмо допустили да будемо обманути привидном лакоћом којом језик све објашњава, или замишља да може објаснити. Мајстор кратке приче, Хорхе Луис Борхес, сместио га је у Алеф кабалистичку тачку где се све прелама и где је све са свачим у вези, провоцирајући тим простором истовремено метафизику жеље коју прича мора да изазове у читаоцу. Чехов га је оголио у скоку из суморне и баналне свакодневнице, а Хулио Кортасар је као симбол приче узео Лавиринт (школице, Мебијусову траку), дајући жељи лиричност и страст, надљудски полет да се изађе из затвореног кола у којем се, идући према крају, враћа на почетак.

Љубица Арсић

Поред драме, кратка проза је постала специјалност Рингелове. Њен једини роман *Katt begraven (Закопана мачка, 2003)* је типично сачињен од комадића кратке прозе. Она први пут искушава ову форму у књизи *Vara sten (Бити камен, 1996)*, где дозвољава камену на пољу да коментарише свет – поље, које затим постепено постаје трг у тржном центру. Сусрет између града и села је тема којој се Рингелова изнова враћа у својим делима.

У књизи *Av blygsel blev Adele fet (Од стида се Аделе угојила, 2000)* Рингеллова налази сродан мотив за своју личну врсту кратке прозе. Ова је књига збирка забавних и вишеслојних мини прича, портрета који су о својој оштрини одмах препознатљиви и веома ори-

About the book *Waters*

Author and dramatist Susanne Ringell is a talented, highly individual short-story writer. With her ninth book, *Vattnen (Waters, 2010)* she at last achieved success beyond Finland's borders, garnering rave reviews in Sweden.

There are many departures in *Vattnen* – people are running away from themselves or from others. Few manage it: too much water has flowed under the bridge. Water also provides a very real link between these stories, from the waters of the womb to the Bosphorus.

The temporal setting of the narrative is often a journey that is cross-cut with the past. We encounter people in crisis, on their way towards a crisis or having just experienced one. Many of the narrators are women who possess the mercilessly acute sense of their own shortcomings that comes with middle age. The women struggle to reach the inner recesses of life, to escape their crippling self-consciousness, to be transformed.

The stories in this collection are united by Ringell's robust, sensuous language. It is as if she has an inexhaustible toolbox of metaphors, similes and phrases, and she plays with them exuberantly. She treats words like concrete objects to squeeze and bend and carve little figures out of. But the language is never an end in itself, rather a practical tool which she applies into the tiniest crevices – and with a brusque warmth, humour and melancholy that demands some experience of life.

Sara Ehnholm Hielm

When famous Miles Davis was asked how he manages to create such music so beautiful, he answered that where others played two notes, he played only one. That's where the secret of the short story lies – as opposed to the wordiness of the novel, it offers a realm of silence. In it, language is subjected to rigorous training and its persistent desire to beat around the bush, its unreliability is questioned as well as the talent for creating illusions, to cheat with every word uttered. It is often a barrier between man and his deepest being, because we use a language sidelined in regard to the deeper reality which we might be able to reach if we didn't allow to be misguided by the illusionary ease with which language explains, or imagines that it can explain, everything. The short story master, Jorge Luis Borges, placed it in the Aleph, a cabalist point of convergence of everything, where everything is interconnected, with this point of the simultaneousness provoking the metaphysics of the wish that a story must invite in its reader. Chekhov denuded it in a leap from a bleak and banal everydayness, while Julio Cortázar introduced the Labyrinth (hopsotch, Meobius strip) as a symbol of the story, infusing the desire with lyricism and passion, a superhuman enthusiasm to break free from the closed circle, in which, going towards the end, one returns to the beginning.

Ljubica Arsić

Next to drama, it is short fiction that has become Ringell's speciality. Her only novel, *Katt begravet (Cat Buried, 2003)* is characteristically made up of short prose pieces. She first tries out the form in *Vara sten (Being a Stone, 1996)*, where a stone in a field is allowed to comment on the way of the world – a field that then gradually becomes the square in a shopping centre. The encounter between town and country is a recurring theme in Ringell's work.

гинални. *En god havanna* (Једна добра хавана, 2006) је формално и тематски везана за Аделу, али представља више разгранату целину која, између осталог, оставља више простора несташности Рингелове. Поред портрета личности – овог пута чудних рођака алтер ега – налазимо разноврсне рефлексije, слике ситуација и окружења, као и медитативније прозне поеме.

Bror Rönholm

With *Av blygsel blev Adele fet (It Was Embarrassment That Made Adele Fat, 2000)* Ringell found a congenial motif for her personal kind of short fiction, The book is a collection of entertaining and many-layered mini-stories, portraits which in their pointedness are at once recognisable and highly original. *En god havanna (A Good Havana, 2006)* is formally and thematically linked to Adele, but is a more ramified whole which among other things makes more room for Ringell's playfulness. In addition to the personal portraits – this time of the alter ego's strange relatives – we find reflections of various kinds, portrayals of situation and environment, as well as more meditative prose poems.

Bror Rönholm

A close-up portrait of an elderly man with white hair, looking directly at the camera with a serious expression. He is positioned behind a bookshelf filled with books. The lighting is soft, highlighting his facial features. The text 'Milisav Savić' is overlaid in the top left corner in a bold, black, hand-drawn font.

**Milisav
Savić**

**Милисав
Савић**

Милицав Савић је српски прозни писац, књижевни историчар и преводилац, доктор наука.

Рођен је 15. априла 1945. у Власову крај Рашке. Гимназију је завршио у Новом Пазару, а студије југословенске и светске књижевности на Филолошком факултету у Београду. На истом факултету магистрирао је с темом „Мемоарска проза о првом српском устанку“, а потом и докторирао с темом „Мемоарско-дневничка проза о српско-турским ратовима 1876-1878“.

Био је уредник „Студента“, „Младости“, „Књижевни речи“ и „Књижевних новина“. У издавачком предузећу „Просвета“ радио је као главни и одговорни уредник и као директор. Био је председник Српске књижевне задруге 2000-2001). Обављао је дужност министра-саветника у Амбасади Србије и Црне Горе, односно Србије, у Риму (2005-2008). Био је и предавач Српскохрватског језика и југословенске књижевности на Лондонском универзитету, Њујоршком државном универзитету у Олбанију, Универзитету у Фиренци и Универзитету у Лођу. Од 2010. године редовни је професор Државног универзитета у Новом Пазару.

Романи су му преведени на грчки, енглески, словеначки, македонски, бугарски, и румунски.

Књиге приповедака: **Бугарска барака** (1969, награда листа „Младост“), **Младићи из Рашке** (1977), **Ујак наше вароши** (1977, Андрићева награда).

Романи: **Љубави Андрије Курандића** (1972), **Топола на тераси** (1985), **Ћуп комитског војводе** (1990), **Хлеб и страх** (1991, НИН-ова награда), **Ожиљци тишине** (1996, Награда „Мирослављево јеванђеље“), **Принц и сербски списатељ** (2008, Награда „Лаза Костић“), Чварчић (2010).

Мултижанровске књиге: **Фуснота** (1994), **30 плус 18** (2005), **Римски дневник, приче и један роман** (2008, Награда „Душан Васиљев“), **Љубавна писма и друге лекције** (2012).

Друга дела: Књижевно-историјска студија **Устаничка проза** (1985, награда „Павле Бихаљи“).

Аутор је лексикона **Ко је ко – писци из Југославије** (1994). Објавио је више књига превода са енглеског и италијанског. Приредио је антологије савремене америчке приповетке **Психополис** (1988), савремене аустралијске приповетке **Комуна те не жели** (1990), Савремена италијанска приповетка (1992), те **Модерну светску мини причу** (са Снежаном Брајовић, 1993). Састављач је и антологије **Најлепше српске приче** (избор, предговор, коментари, 1996).

О Милицаву Савићу објавила је књигу Снежана Адамовић под насловом **Поетика Милицаве Савића**.

„Службени гласник“ је (2011, едиција „Један на један“) објавио водич кроз поетички и интимни свет – **Милицав Савић**.

Milisav Savić is a Serbian prose writer, literary historian and translator, with a PhD.

He was born on 15th April 1945 in Vlasovo near Raška. He completed his high school education in Novi Pazar, and graduated in Yugoslav and World Literature from the Faculty of Philology in Belgrade. He earned his Master's Degree from the same university defending the thesis "Memoirs of the First Serbian Uprising", followed by a doctorate on "Memoire-Diary Prose on the 1876-1878 Serbian-Turkish Wars".

He has been an editor of the *Student*, *Mladost*, *Književna reč*, and *Knjževne novine* magazines; the editor-in-chief and general manager of the publishing company "Prosveta"; the president of the Serbian Literary Cooperative (2000 to 2001); served as Minister-Counsellor at the Embassy of Serbia and Montenegro, and later Serbia, in Rome (2005-2008); a teacher of Serbo-Croatian and Yugoslav Literature at London University, State University of New York in Albany, the University of Florence and the University of Lodz. Since 2010 he has been a full professor at the State University of Novi Pazar.

His novels have been translated into Greek, English, Slovenian, Macedonian, Bulgarian, and Romanian.

Storybooks: *Bulgarian Hut* (Bugarska Baraka, 1969, award of the magazine "Mladost"), *Young Men from Raška* (*Mladići iz Raške*, 1977), *The Uncle of Our Town* (*Ujak naše varoši*, 1977, "Andrić" Award).

Novels: *The Loves of Andrija Kurandić* (*Ljubavi Andrije Kurandića*, 1972), *Poplar on the Balcony* (*Topola na terasi*, 1985), *The Jar of the Committee Duke* (*Ćup komitetskog vojvode*, 1990), *Bread and Fear* (*Hleb i strah*, 1991, NIN Award), *The Scars of Silence* (*Ožiljci tišine*, 1996, the "Miroslavljevo jevanđelje" Award), and *The Prince and a Serbian Writer* (*Princ i serbski spisatelj*, 2008, "Laza Kostić"), *A Crackling* (*Ćvarčić*, 2010).

Multi-genre books: *A Footnote* (*Fusnota*, 1994), *30 Plus 18* (2005), *The Rome Dairy, Stories and a Novel* (*Rimski dnevnik, priče i jedan roman*, 2008, "Dušan Vasiljev"), *Love Letters and Other Lessons* (2012).

Other works: Literary-historical studies *The Fiction of the Uprising* (*Ustanička proza*, 1985, the "Pavle Bihalji" Award).

The author of a lexicon *Who's Who – Writers from Yugoslavia* (1994), Savić has published several books of translations from English and Italian. He has edited the anthologies of contemporary American short story *Psihopolis* (1988), contemporary Australian short story *Commune Does Not Want You* (*Komuna te ne želi*, 1990), *Contemporary Italian Short Stories* (*Savremena italijanska pripovetka*, 1992), and *The Modern World Mini Story* (*Moderna svetska mini priča*, with Snežana Brajović, 1993). He has compiled the anthology *The Best Serbian Short Story* (*Najlepše srpske priče*, selection, preface, comments, 1996).

Snežana Adamović published a book about Milisav Savić entitled *Poetics of Milisav Savić* (*Poetika Milisava Savića*).

"Official Gazette" published a guide through the poetic and intimate world – *Milisav Savić* (2011, edition "One on One").

О роману *Хлеб и страх*

Пред собом имамо новог, најбољег Милисава Савића.

Чедомир Мирковић

Овај роман улази у драгоцену низ кратких романа у српској књижевности.

Јован Делић

Хлеб и страх и јесте нека врста синтезе Савићевих ранијих књига, али не као понављање већ исказаног, већ по исписивању нових, трајнијих искушења људских судбина.

Вук Крњевић

Ако је сан многих писаца да са што мање речи кажу што више, онда је Милисав Савић ушао у овај круг посвећених писаца.

Мирољуб Јоковић

Оно што је у његовој приповедачкој лакоћи најуспелије – јесте тај страшни укус Броз-генерације.

Милутин Срећковић

Савић, једном означен као иноватор у већ традиционалном, романом *Хлеб и страх*, сведочи, између осталог, и о аутономности дела, које се служи свим средствима да осмисли свој универзум, али и о релативности ствари, каква може бити пишчева, односно Савићева, биографија.

Ђорђе Писарев

У новијој прози Милисава Савића све је подложно мистификацији... Мистификација је катарзична. Њој писац прибегава да би се испред насилништва тоталитарне епохе, повезујући историју, садашњост и фантазматорију склонио у сећања, у литерарну евокацију, стилизацију, у књижевну игру.

Тиодор Росић

Приче и романи Милисава Савића стоје у антологијској мапи српског приповедања као каква ретка биљка у богатом хербаријуму. Очуваних боја и очуваних мириса.

Михајло Пантић

О књизи *Фуснота*

Исписана у славу књижевног духа, а на трагу тезе да „књижевност која не узнемирује, која не подрива све вредности, која се не обрушава на све тачке ослоња овог нашег света, па и сопствену – и није књижевност“, *Фуснота* Милисава Савића, разоткрива један лични књижевни и поетички координатни систем овога писца.

У форми приповедног и есејистичког меланжа, сталног привида аутобиографске прозе, о себи и о другима, „између легенде и блата историјске збиље“, пред читаоцем дефилују

About the novel *Bread and Fear*

What we have before us is a new, best Milisav Savić.

Čedomir Mirković

This novel enters a precious series of short novels of Serbian literature.

Jovan Delić

Bread and Fear is actually a kind of synthesis of Savić's previous books, but not as a repetition of the already said, but for its writing of new, more lasting temptations of human destinies.

Vuk Krnjević

If a dream of many a writer is to say as much with as few worlds possible, then Milisav Savić has entered the circle of the consecrated writers.

Мирољуб Јоковић

The thing that is best achieved in his narrative easiness – is that horrible taste of the Broz-generation.

Milutin Srećković

Savić, once labelled as an innovator in the already traditional, in the novel *Bread and Fear* testifies, among other things, to the autonomy of a work of literature, which uses all means available to create a universe of its own, but also to the relativity of things, an example of which can be an author's, Savić's, biography.

Đorđe Pisarev

In the recent fiction of Milisav Savić everything is subject to mystification... Mystification is cathartic. The writer resorts to it to hide into memory, literary evocation, stylisation, and literary play to escape the brutality of a totalitarian epoch, linking history, the present time and phantasmagoria.

Tiodor Rosić

Stories and novels of Milisav Savić have their place in the anthological map of Serbian fiction as a kind of a rare plant in a rich herbarium. With its colour and scent preserved.

Mihajlo Pantić

About the book *Footnote*

Written in the glory of the spirit of literature spirit, following the thesis that "literature that does not upset, does not undermine all the values, does not attack all the points supporting this world of ours, even its own – is not a particularly good literature," Milisav Savić's *Footnote* reveals a personal literary and poetical coordinate system of this writer.

писци Борхес, Андрић, Црњански, Киш, Павић, Драгослав Михајловић, Јосић Вишњић..., различити јогији и комесари, „бандити“ и „професори“, трага се за антиномијама у које су истовремено сапети и живот и литература, одговара на питања ко јесте, а ко није писац, шта јесте, а шта није литература, како се у биографијама и сећањима лаже, и где се лични живот судбински пресеца са општом и личном књижевном стварношћу. Пишући о терору политичке стварности и о уметничкој, која је надраста и која јој се суштински супротставља, о стварима које се тичу властите књижевне радионице и поетичког складишта, а без наоко видљиве фабуле, Савић у овој својој *Фусноти* успева да оствари значајне и продубљене увиде у оно што нас се тиче, а да нас, читаоце, уз помоћ сталног аспекта приповедне неизвесности као својеврсног „лепка“, увуче и задржи у овом повлашћеном простору књижевне игре.

Ненад Шапоња

О роману *Ожиљци тишине*

Ово је један од најуспелијих домаћих романа у години за нама, добитник престижне награде „Мирслављево јеванђеље“. Роман почиње са догађајима из 1995. године где на нашим просторима бесни рат али носи у себи елементе еротске прозе и трилера на једној страни и интимне сцене и оловни терет пролазности на другој страни. Препознатљиви креативни рукопис Милисав Савића и у овој књизи чини печат који гарантује лепоту читања и уметничког проживљавања наше животне стварности.

О роману *Принц и сербски списатељ*

Коришћење разноврсном цитатном и документарном грађом, разбијање линеарне наративне и усложњавање просторних и временских димензија, проблематизација историјског знања, елементи театрализације света или, на пример, комуникација ликова у сновима као облику алтернативне али аутентичније стварности, неки су од поступака на којима почива нови Савићев роман, потврђујући и даље развијајући ауторову већ профилисану наративну стратегију. Не одустајући од раније формулисаних уметности прозе као потраге за правим бићем и обликом приче, при чему су „све приче без фабуле незанимљиве“, Савићев нови роман развија двоструко усложњену причу, али композиционо доследно сегментирану на непарна (Зановићева) и парна (Доситејева) поглавља.

Предраг Петровић

О књизи *Љубавна писма и друге лекције*

Говорећи о литератури изнутра, али и споља, о књижевном животу и контексту, говорећи о властитим поетичким утемељењима, али и поетици низа савременика, књига *Љубавна писма и друге лекције* наставља књижевну игру познате Савићеве *Фусноте*.

Писана у форми прозног и есејистичког меланжа, у заносу „да су овом свету још потребне приче“ и потреби писца да се „до краја оголи“, скоро две деценије након *Фусноте*, ова књига прати писца, његову поетику и лектуру, с подразумеваним погледом искоса, из неочекиваног.

In the form of a narrative and essayistic melange, a constant illusion of an autobiographic prose about himself and others, “between the legend and the sludge of historical reality,” the reader can see a parade of writers Borges, Andrić, Crnjanski, Kiš, Pavić, Dragoslav Mihajlović, Josić, Višnjić..., various yogis and commissaries, “bandits” and “professors”; antinomies are sought which bind both life and literature; the answers are offered to the questions who is and who isn’t a writer, what is and what isn’t literature, how people lie in biographies and memories, and where personal life intersects with the general and personal literary reality sealing one’s destiny. Writing about the terror of political reality and about the artistic one, which outgrows the former and essentially opposes it, about the things which are relevant to a personal literary workshop and poetic storage, and without an obvious plot, Savić in this *Footnote* of his manages to achieve important and deepened insights into things relevant to us, and to drags his readers into and keep us in this privileged space of literary game by means of a constant aspect of narrative uncertainty as a kind of “glue”.

Nenad Šaponja

About the novel *The Scars of Silence*

This is one of the best domestic novels in the previous year, a winner of the prestigious “Miroslavljevo jevanđelje” Award. The novel sets off with the events of 1995 when the region is ravaged with the war, but it has certain elements of erotic fiction and thriller on the one hand, and intimate scenes and the heavy burden of transiency on the other. The recognisable creative handwriting of Milisav Savić is a guarantee that this is yet another book which will offer us the joy of reading and artistic experience of the reality of our lives.

About the novel *The Prince and a Serbian Writer*

The use of various citation and documentary material, the breaking of linear narration and making spatial and temporal dimensions more complex, problematisation of historical knowledge, elements of a theatricalisation of the world or, for example, communication between characters in dreams as a form alternative but more authentic reality, are some of the techniques the new Savić’s novel rests upon, reaffirming and developing further the author’s already profiled narrative strategy. Without abandoning the previously formulated art of fiction as a search for the true being and form of the story, while “all stories without a plot are uninteresting,” Savić’s new novel develops a doubly complex story which is, in regard to composition, consistently segmented into odd (Zanović’s) and even (Dositej’s) chapters.

Predrag Petrović

About the book *Love Letters and Other Lessons*

Speaking about literature from the inside, as well as from the outside, about the literary life and context, speaking about his own poetical grounds, as well as the poetics of the contemporaries, the book *Love Letters and other Lessons* continues the literary game of Savić’s already known *Footnote*.

Written in the form of a prose and essayistic melange, driven by the idea that “this world still needs stories” and the need of a writer to get completely denuded, almost two decades after *Footnote*, this book follows the writer, his poetics and reading, with a self-evident sideways view, from the unexpected angle.

Иза биографске прозе, комбиноване са конкретним искуством читања савременика (В. Стевановића, М. Ј. Вишњића, Д. Михајловића, М. Павића, С. Селенића, А. Тишме, Љ. Симовића, В. Огњеновић, Б. Јовановић, С. Басаре...), али и често затамњених места из историје српске књижевности (попут оних која се тичу Доситеја, Милована Видаковића, Григорија Божовића, па и Црњанског), открива се мозаик који афирмише један важан слој вредности националне културе.

Овај поетички бедекер, прецизно сведочећи о неким чињеницама наше литерарне топографије и историје, истовремено дубински и једноставно, обавештава о сталности дуалитета, живљења и писања, у које је сапет писац, о проблему биографије и биографског у писању, о месту стварности у којем се рађа литература, на концу, о историји књижевних поступака као родном месту литературе.

Ненад Шапоња

Behind biographical prose, combined with concrete experiences of reading his contemporaries (V. Stevanović, M.J. Višnjić, D. Mihajlović, M. Pavić, S. Selenić, A. Tišma, Lj. Simović, V. Ognjenović, B. Jovanović, S. Basara...), as well as the often shaded places from the history of Serbian literature (such as the ones referring to Dositej, Milovan Vidaković, Grigorije Božović, even Crnjanski), we reveal a mosaic which affirms an important layer of value in our national culture.

This poetical Baedeker, offering a reliable testimony of some of the facts of our literary topography and history, simultaneously profoundly and simply informs us about the constancy of duality, living and writing, which bind the author, about the problems of biography and biographic literature, about the point in reality where literature is born, and finally, about the history of literary technique as the birthplace of literature.

Nenad Šaponja

КО ЈЕ КО НА ФЕСТИВАЛУ / WHO IS WHO AT THE FESTIVAL

*
Продуцент / Producer: Културни центар Новог Сада

*
Директор и главни и одговорни уредник / Director and Editor in Chief
др Андреј Фајгељ

*
Организациони одбор / Organisational Board
Јовица Аћин, Владислав Бајац, Ален Бешић, Наташа Кампмарк, Бојана Ковачевић Петровић,
Недељко Мамула, Ђорђо Сладоје, Ненад Шапоња

*
Уредник програмске књижице / Catalogue Editor
Недељко Мамула

*
Секретар Фестивала / Festival Secretary
Сања Вулетих

*
Организација / Organisation
Васа Тимотијевић, Зоран Докић

*
Визуелни идентитет Фестивала / Festival Visual Identity
Ксенија Чобановић

*
Програмски и организациони сарадници / Programme and Organisation Assistants
Весна Каћански

*
Гимназија „Јован Јовановић Змај“: Професорица Мирјана Грдинић; Ученици: Ања Копрившек, Лука Јованов,
Филип Грујић, Вукашин Зорић, Петар Ђурчић, Јовић Ана, Дивна Стојанов; Гимназија „Лаза Костић“:
Професорице Весна Зечевић и Милица Лазовић; Ученици: Ариан Травица, Леа Павловић, Керим Врцић,
Дајана Главендекић и Милица Ђурчић; Гимназија „Исидора Секулић“: Професорица Катица Дармановић;
Ученици: Андреа Плачков, Јована Кашић, Теодора Шишаковић, Јована Мојовић, Јована Амицић,
Драгана Панић, Маша Гајин, Ивана Благојевић и Весна Миланковић

*
ПР Фестивала / Festival PR
Гордана Нонин, Предраг Ивовић

*
Односи са јавношћу Културног центра Новог Сада / Cultural Centre PR
Сибина Рукавина, секретар програма КЦНС

*
Маркетинг КЦНС / CCNS Marketing
Мирсад Авдић

*
WEB Master
Даница Бићанић

*
Превод / Translated by
Лидија Капичић

*
Припрема за штампу / Pre-press
Владимир Ватић

*
Тираж: 500

POSEBNA ZAHVALNOST / SPECIAL GRATITUDE TO:

FESTIVAL SU POMOGLI / FESTIVAL SUPPORTED BY:

The logo for Laguna consists of the word "Laguna" in a white, serif font, centered within a solid red rectangular background.

POSEBNA MEDIJSKA PODRŠKA / SPECIAL MEDIA SUPPORT:

The logo for DNEVNIK features the word "ДНЕВНИК" in a bold, blue, sans-serif font.

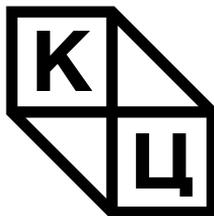
The logo for Novosadska Media Service features the text "једина моја... једина" in a small, italicized font above the word "Новосадска" in a large, bold, sans-serif font. Below it, "МЕДИЈСКИ СЕРВИС ГРАДА" and "ТВ" are written.

The logo for Danas features the word "Danas" in a bold, blue, sans-serif font.

The logo for Novine novosadske features the text "Novine novosadske" in a white, serif font, centered within a red rectangular background.

FESTIVAL JE POMOGLA / FESTIVAL SUPPORTED BY:

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР НОВОГ САДА
NOVI SAD MŰVELŐDESİ KÖZPONT
KULTŰRNE STREĐISKO NOVI SAD
КУЛТУРНИ ЦЕНТЕР НОВИ САД

Културни центар Новог Сада / The Cultural Centre of Novi Sad

Телефон / Phone:

+381 21 528 972, +381 21 524 584

Факс / Fax: +381 21 525 168

e-mail: nsprosefest@yahoo.com

www.prosefest.rs

www.kcns.org.rs

Издавач / Publisher: Културни центар Новог Сада, Католичка порта 5, 21000 Нови Сад
За издавача / On behalf of Publisher: др Андреј Фајгељ, директор / Director

ОРГАНИЗАТОР ЗАДРЖАВА ПРАВО ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПРОГРАМА!
ORGANISER WITHHOLDS THE RIGHT TO CHANGE AND ADD TO THE PROGRAMME!